

CLASSIS TERTIA
CARDIACORUM
STIMULANTIUM.

Quæ partium solidarum vividiorem addito robore actionem efficiunt, stimulantia dicuntur. Sciuntur necessaria a defectu motus circularis liquidorum, orto ex sola inertia fibrarum, una cum humoribus blandis, vasisque transmittendo aptis; cum vero hæc multiplex sit classis, quænam singularis species eligenda, docemur considerata indole mali peccantis, & cardiaci adhibendi.

STIMULANTIA
SIMUL
NUTRIENTIA.

AURANTIORUM acidorum

Dulcium

Curassavicornum succi. vide p. 30. 31.

GRANATORUM maturor. succus vide adstring.

POMORUM fragrantium

vinosorum succi, pulpa. vide p. 44

ANANAS *Off. Botanicorum* BROMELIA

Classis Naturalis Liliorum.

Aliquot hujus plantæ species sunt, odoris etiam fragrantia, & saporis excellentia discrepantes. Maturi fructus

G

ctus

Etus fragrantissimi, aromate etiam per totum conclave diffuso, sapore inimitabilem, & suavitatem omnibus expetitam habent. Rari, magnatum mensis, solum adhibiti, non satis certo experimento multis culpantur.

VIS MEDICA nutriens, cardiaca, grato stimulans aromate, hypochondriacis melancholicis, vel inde etiam ob vim fundentem maxime utilis. Succus fructus nondum penitus maturi specificus ad calculum habetur in *Journal de Scavans. Mem. Trev.*

ARMENIACA. p. 29. 30.

CERASORUM lapidissimorum caro p. 31. 32.
Aqua reficiens.

FRAGA. p. 37. 38.

MELONUM caro p. 40.

MORA. p. 40.

PERSICA. p. 42.

PRUNA acidula p. 44. 45.

RIBESIORUM nigrorum baccæ. p. 45. 46.

RUBI IDÆI BACCÆ p. 46.

UVÆ odoratæ moschatæ distæ p. 49. 50.

Quæ omnia in sicca, & calida debilitate optima stimulantia sunt, cum plurimum aquosa, aliquantulum reficientia, nutrientia, etiam leni aromate stimulent. Venit etiam in hanc classem

TUBER *Off.* **LYCOPERDON** *Botanicorum.*
Classis Naturalis Fungorum. *Germ.* Erdmorcheln. *Gallis* Truffles. *Anglis* Tufsbäll.

Lycoperdon solidum, muricatum, radice destitutum, virulenti odoris, in vino generoso coctum estur. Ad dit aromaticum languidis stimulos quotidiano experimento, & lactantibus lac. *Acta Phys. Med. N. C. Vol. VII.* An comescit motus hystericos?

STIMU-

STIMULANTIA
EXCITANTIA
SUBTILIA.

BORAGINIS flores *Off. Botanicorum* Classis Naturalis Oligantherarum. *Germ.* Hertzblümlein. *Gallis* Bourrache. *Anglis* Borrage.

Borago foliis alternis, calycibus patulis. Flores jam veteribus in usum cardiacum noti, inter IV flores cordiales majori forte encomio quam jure recensentur; ego aromatici odorati parum invenio.

USUS MEDICUS florum frequentior quam utilior. Totius plantæ certo solvens, saponaceus, inflammatis, & obstructis summopere utilis, in decocto, fero lactis, succo. Examen triplicis salis, **BOLDOUC** educti, *Acad. de Scienc.* experientia confirmat. Succus adhuc ad calculum laudatur.

RRÆPARATA. *Conserva* florum vix multi usus. *Aqua* vix magnæ virtutis. *Syrupus* lege artis paratus.

BUGLOSSI flores *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Oligantherarum *Germ.* Ochsenzung. *Gallis* Buglossè. *Anglis* Buglose.

Buglossum floribus longe spicatis **HAL:** Præcedentibus haud magis cardiaci etiam inter IV flores cordiales recipiuntur. Tota planta usualis, utilior floribus.

VIRES MEDICÆ cum præcedentibus eadem, hypochondriacis, melancholicis, etiam inflammatione vexatis conveniunt. Decocti, succi, dosis in obstructis non adeo facile limitanda, inflammatis Manip. unus, duo,

---

100 **CARDIACA STIMULANTIA.**

---

duo, in libra aquæ sufficiunt. Succi unc. VI. in lib. feri lactis, decocti avenæ, hordei, dantur.

BETONICÆ flores *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Betonien. *Gallis* Betoine. *Anglis* Betony.

Betonica foliis, inter verticillos in vertice congestos, brevissimis, integris. Mirum quondam laudatæ planta, parum odorata, aromatica, tota in officinas medicas recipitur. Herba tamen & flores frequentiores. Radix nauseosa, ingrata, incidens, rarius.

VIRES MEDICÆ florum debiles, nervinæ, herbæ ad capitis dolores frigidos, sic & arthriticos, podagricos, infusione calida continuo sumtæ, laudatæ: ad ulcera pulmonum, renum cum melle edulcoratæ decoctum lene vasis clausis, vulnerarium. Dosis unc. una, libra aquæ una.

PRÆPARATA. *Conserva* florum multum adhibita, parum aromatica, sic etiam aqua. *Syrupus* ex succo expresso depuratus ejusdem notæ. *Emplastrum* compositum medicamentum est, ex vi betonica vix multum activum, ad capitis dolores laudatur.

BOTRYS *Off. Botanicorum.* **CHENOPODIUM.** Classis Incompletarum. *Germ.* Trauben-Kraut, Motten-Saamen. *Gallis* Piment. *Anglis* Oack of Jerusalem.

Chenopodium foliis dentato-lineatis, racemis nudis, multifidis.

Chenopodium ambrosioides, folio sinuato T. oblivioni fere tradita planta, tota odorata est, non insuaviter graveolens, saporis subacris, resinosi, aromatici, amari. Vires promittit & habet.

USUS MEDICUS in labe purulenta viscerum, in pulmonum infarctu, phthisi, orthopncea, tussi convulsiva, præstans plurimis confirmatur observationibus: purulenta spuenticibus in lacte infusa **MATHIOLO,**

LO, in aqua decocta addito syrupo violato HEURNIO, feliciter cessit. Alii adhuc looch, alii syrupum laudant. Dosis unc. dimidia ad libram lactis, aquæ, melle temperandæ.

PRÆPARATA balsamicæ præstantis plantæ desiderantur.

CROCUS *Off.* vide p. 91.

HYACINTHI TUBEROSI. *Botanicorum* Polianthes admodum odorati flores officinales non sunt.

JASMINI flores. vide p. 93.

LILIORUM ALBORUM flores vide p. 93. 94.

LADANUM *Off.* *Botanicorum* CISTUS. Classis Polyatherarum. *Germ.* Cisten-Röslein. *Gallis.* Ladanum.

Cistus ladanifera flore purpureo. Et si hinc inde in hortis botanicis colantur cistorum ladaniferarum species, non tamen adeo communes sunt, ut magnam quantitatem ladani suppeditare possint: officinalis sola est exstillans ex frutice lacryma resinosa, & hæc adhuc duplex, vel in massas grandiores compacta præstantior, altera in panes contorta, arena intrita vitata, deterior: probatur valide odoratum, accensum suave, multi odoris, calore mollescens, purum, ladanum.

USUS MEDICUS internus rarior. Externus in suffigiis multus, & gratus, & ad laxas partes roborandas utilis: ex ladano extrahi spiritu vini refina potest, quæ in solidam formam redacta, admodum nervina, contumacioribus cephalalgis efficax, HOFFMANN *Dissert. de Bals.*

Compositum *Emplastrum* de ladano in morbis capitis, pectoris, ubi humores extra alliciendi, magnæ efficacix.

MELISSA *Off.* vide p. 94.

PHILADELPHIÆ flores officinales non sunt.

ROSARUM RUBRARUM flores vide adstring.

RHODIA RADIX *Off. Botanicorum* **RHODIOLA**. *Classis* Diplosantherarum *Germ.* Rosenwurtz. *Gallis* Racine sentant la Rose. *Anglis* Rose-root.

Anacamperos radice rosam spirante T. Alpium incola gratum, & jucundum odorem rescipientem habet: probatur recens odorata radix.

VIRES odoratas pulchras habet, interne etiam adstringentes: recentem ad cephalalgiam specificam L. habet.

RHODIUM LIGNUM *Off.* planta ignoratur, & *Classis.* *Germ.* Rodieser-Holtz. *Gallis* Bois de Rhode. *Anglis* Rose-Wood.

Veterumne Aspalathum sit lignum nostrum rhodium, nec ne? lite hodie nondum composita, jam dudum disceptatur. Officinale varias formas habet, jam radici, jam segmento ex arbore exsecto simillius, etiam colore variat flavo, pallecente, per vetustatem rufescente. Exterior pars sæpe non multum fragrans est, dum interior raro rosarum odore destituitur, cum sapore aromatico acri, amaro, resinoso. *Ut* ex hac destillatione oleum evocetur, ruberrimum lignum eligendum, albidum vix aliquid largitur. **GODFREY** *Treasure of discoveries.*

USUS MEDICUS vix multus internus: tamen non negandum, essentiam radicis ligni, tum decoctum in aqua, in lymphæ vitii, in ipsa lue venerea, & intima humorum corruptione, eximium præstare effectum. **HOFFMANN** *de Bals.*

PRÆPARATUM. Ex ligno per aquam dit cum sale marino macerato destillationis ope parca copia
oleum

oleum habetur fragrantissimum, quod pro oleo essentiali rosarum sæpe adhibetur; guttæ aliquot saccharo insillatæ elæosaccharum dant cardiacum, egregium.

SAMBUCI flores vide p. 48.

SASSAFRAS Lignum, Cortex *Off. Botanicorum*
LAURUS. Classis Incompletarum. *Germ.* Fenchelholz. *Gallis* Sassafras. *Anglis* Sassafras.

Laurus foliis integris trilobisque. Hujus arboris lignum, cortex, forte & radix in usum trahuntur: an enim lignum trunci, an radicis habeamus, nondum determinatum. In cortice recenti major fragrantia, sapor calidior, odor fugacior, quam in ligno ejus, præminentiam testantur.

VIRES MEDICÆ aromaticæ, stimulantés, ubi augendus humorum motus ad corporis peripheriam, præstantes; ita in morbis catarrhosis, frigidis, articularibus, rheumaticis, podagricis, sine magna febre, morbis cutaneis, tunc ubi languens stimulanda & excitanda natura est, cocta materie in febrium sine. Laudare pariter in lue venerea, non tamen satis efficax tanto malo debellando medicamentum, in fluore albo, cachexia, scorbuto lento: ultimo invenere etiam in ulcere, abscessu balsamicum, & hydropis remedium; frustra enim omnibus tentatis decoctum urinam evocavit. *Ephemerid.* N. C. Dosis pro varia intentione diversa. Infunditur aquæ, vini, lib. I. a drach. II. unc. dimidia ad unc. integram. Coquitur nunquam, licet decoctum in paralyti ex colica, tum podagricis, multum prodesse observatum sit.

PRÆPARATA. *Extractum* vires simplicis non habet omnes, cortici peruviano analogas tamen credit **HOFFMANNUS.** *Aqua* stillatitia egregia. *Essentia* spiritu vini tartarifato facta, vi simplicis distillata, confortans, carminativa. *Oleum* essentielle penetrantissimum, actuosissimum.

VINA, ACETA, SPIRITUS, similibus imprægnata.

S T I M U L A N T I A
E X C I T A N T I A
FIXIORA ACRIA.

ABROTANUM *Off. Botanicorum.* **ARTEMISIA**
L. Classis Compositarum Nudar. *Germ.* Gertel.
Gallis Aurone. *Anglis* Sothern-wood.

Artemisia foliis ramosissimis, setaceis, caule erecto, fruticoso. Odoris fragrantissimi ingrati, saporis acris, amari planta, exsiccationem patitur abs adeo magna virium jactura, licet decoqui non debeat, sed tantum infundi. Recentis infusio frigida jam summe actiosa est.

VIRES MEDICÆ incitantes, stimulantés, calefacientes, in causa frigida utiles; lethargo, tussi, fluxu albo medentur. Dosis uncia dimidia, libra una aq. vini. Externe contrita recens sugillationibus subvenit; ad balnea uterina etiam recipitur.

PRÆPARATA. *Aqua* abrotani vires habet simplicis, *oleum* coctum nullas.

ABSYNTHIUM *Off. Botanicorum.* **ARTEMISIA** L. Classis Compositarum Nudar. *Germ.* Wermuth. *Gallis* Absinthe. *Anglis* Wormwood.

Quoniam plures sint absynthiorum species, elegerunt tamen solum officinæ vulgaris, & Pontici herbam: prima definitur artemisia foliis compositis, multifidis, floribus subglobosis, pendulis, receptaculo papposo. Amarissima planta est, simul fragrans, aromatica. In usum officinalem vocantur folia, & summitates. Nota in usu communi cerevisia absynthiaca, vinum absynthites.

Altera

CARDIACA STIMULANTIA. 105

Altera foliis compositis, multifidis, subtus tomentosis, floribus subrotundis, nutantibus, receptaculo nudo, determinatur; præcedenti fragrantior, & minus amara habetur.

VIRES MEDICÆ in morbis frigidis stimulantēs, glutinosas incidentes, languidis excitantes, laudantur. *Hydropem* incipientem sæpe perfectissime planta tollit, *adultum* juvat. *Cachexiæ* senili frigidiæ, & mucosæ diathesi, medetur: ventriculi a mucosæ languentis vitia corrigit, & languorem post febres intermittentes pellit, defectui bilis subvenit, etiam acido resistens extemporaneo experimento. Datur forma pulveris ad drach. semis. infusi unc. semis, unam, in libra una aquæ, vini. Succus coctione purgatus, intense amarus, ingratus. Externe absynthium aquæ marinæ incoctum, remedium ad gangrænam euphoriston plurimis experimentis **BARTHOLINUS** habet.

PRÆPARATA. *Conserva* vulgaris, & pontici, vires plantæ totas habet. Dosis drach. una. *Extractum* de fragrantia plurimum amittit, dum totum amarorem habet. Dosis gran. X. XX. forma boli, electuarii: aut cum liquoris terræ foliatæ tartari, cum vino paratæ, sufficienti quantitate, vel alio, tincturæ forma, ad gutt. triginta, quadraginta. *Syrupus* amaritiam plantæ habet. *Aqua* stillatitia fragrans, parum amara est. *Essentia* tam simplex quam composita, valida deprehenditur. Dosis guttæ viginti, triginta. Simplicem contra calculum specificam **LINNÆUS** habet, fumendo cochlear unum omni mane per sex septimanas, dein singula septimana per dimidium annum cochlear, vitando vina, potus, cibos acidos. *Spiritus* absynthii validus etiam, essentia simplici debilior tamen, dosi paulo majori dari possit. *Oleum* essenziale non omnes officinæ habent, viride, amarum: *Coctum* parum de planta possidet. *Sal* absynthii nomen, non vires plantæ habet: pro diversa præparatione alcalinus, vel medius est.

ACORUS *Off. Botanicorum.* Classis Palmarum.
Germ. Calmus. Gallis Acorus. Anglis Acorus.

ACorus verus, seu calamus aromaticus officinarum radicem nobis suppeditat, quæ abs jactura virium exsicari possit, siccam, etiam conditam gratiorem, sed magis effectam.

VIREs acres, admodum calefacientes, in morbis frigidis, mucosis, insignes; ita in prostrato appetitu, mala digestionem &c. ex hac causa glutinoso spontaneo, in taleolas secta radix aliquoties de die deglutita sæpe auxilio fuit; convenit etiam hydropi, catarrho senili, in hoc quam alio corpore magis pertinaci, tum aliis mucosis pectoris morbis melle remixta. Juvit etiam paralyticos; & infinitos lotii suppressione laborantes, decocto ex vino tenui facto, se resituisse testatur **FALLOPIUS**. Acre, stimulantissimum medicamentum, aromatis fixioris, inflammantis fere, in febribus exanthematicis, malignis, laudat **LINNÆUS**. Heu quale medicamentum! Datur in taleolas secta recens, siccata in pulvere a granis quinque ad decem, duodecim, in infuso ad unc. dimidiam; decoqui non debet.

PRÆPARATA. *Radix condita* pro delicatulis; *Extractum* egregiarum adhuc virium ad scrupulum semis datur.

AGALLOCHUM, seu **ALOES** lignum *Off. Botanicorum.* Classis ignoratur. *Germ. Aloes-Holtz. Gallis Bois d'aloë. Anglis Wood of aloes.*

Interthymiamata in templis Deorum & palatiis Regum adhuc hodie in oriente comburitur pretioso suffitum. Calambac æstimatissimus ejusdem ligni nodus, quod maxime resinofus, in Europa raro visitur: Resinam fundans in cymeliis Regiæ Societatis Londinensis servatur.

VIREs **MEDICÆ** anthelminticæ, roborantes, **BONTIO** confirmantur: in cholera, paralyti, podagra alii laudant. Dosis in pulvere scrupuli unius: in infuso

infuso aquoso, vel vinoso unc. dimidiæ. Hodie non multum in usu est. Venenati quid fuisse L. testatur; sed FR. HOFFMANNUS resinam spiritu vini rectificatissimo extractam dandam, essentiam resinofam cum tinctura martis permixtam ad debilitatem viscerum in hypochondriacis magno pretio haberi: *Dissertatione de Bals. tum destillatione elici oleum æthereum frigore instar camphoræ concretum, quod in spiritu vini rectificatissimo solutum, essentiam magnarum virium in roborando cerebro, nervorumque debilitate emendanda, probabat. IDEM ibid.* ♀

AMOMUM *Off. Botanicorum* MYRTUS. *Classis* Calyciflorarum. *Germ.* Amomlein. *Gallis.* Amome. *Anglis* All-spice. Jamaica Pepper.

Myrtus foliis alternis. Celebratissimum antiquitati amomum hodie in integrum ignoratur. Baccæ quæ hoc nomine in officinis vocitantur, ex Jamaica ad nos deferuntur, rotundæ, scabræ, fusco nigricantes, umbilicatæ. Odoris, & saporis caryophyllæi, non tamen adeo acris, quasi ex plurimis aromatibus mixti. Condimentorum numero in Anglia adscriptæ sunt.

VIRES MEDICÆ odoratæ, calefacientes, stomachicæ.

ANETHUM *Off. Botanicorum.* *Classis* Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Dyll. *Gallis* Anet. *Anglis* Dill.

Anethum fructu compresso, dum recens est, odorem habet fragrantissimum, qui in exsiccata perit, hinc recens tantum adhibetur; & dum haberi non potest, ejus semen, flores, aut præparata in usum vocantur. Flores inter IV carminantes recipiuntur.

VIRES huic plantæ aromaticæ, stimulantæ, carminativæ specificæ, laudantur in singultu, torminibus, flatibus, a causâ frigida exortis; valet itidem ad mucosos pulmonis infarctus, uncia dimidiæ, etiam unius pondere

dere, in infuso melle edulcorato. Genituram restituere jam DIOSCORIDES prodidit, in *Ephem.* N. C. confirmatio habetur. Externe contutum ad tumores frigidus valet, coctum etiam in enemate carminativo.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia* efficax: *oleum destillatum validum*: *coctum* inutile.

ANGELICA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Engelwurtz. *Gallis* Angeliq. *Anglis* Angellica.

Angelicæ foliorum impari lobatu, neglectis foliis radix, & semina tantum officinalia sunt, tum etiam radicis usus præ semine, longe major est. Mirum saporem aromaticum, amarum, acrem, radix habet, penetrabilissimum quidem, non tamen inflammantem: datur in pulvere ad grana quindecim, viginti, infuso unc. semis, lib. aquæ unius. Semina iisdem dosibus, & formis.

VIRES MEDICÆ alexipharmacæ, dum susceptum venenum, niasma, nondum infedit, sed quasi adhuc vagum in humorum massa errat, certæ sunt, in infuso addito aceto; tum ubi sub finem acutorum exstimulanda natura est, ut per corporis peripheriam cocta expellat, valet; est adhuc pectoralis, carminativa, emmenagoga frigidis. Angelicam Canadensem purpuream indomabile esse venenum, quod præstantissima antidota eludat, autopta est KALM.

PRÆPARATA. *Extractum* non ignobile: *Aqua stillat*: egregia. *Spiritus* non ubique habetur.

ANISUM *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Anis. *Gallis* Anis. *Anglis* Anise.

Anisum foliis radicalibus simplicibus, nihil nisi semen officinis largitur; olim etiam inter condimenta relatum, ut hodie pani aspersum: inter IV. semina calida majora refertur.

VIRES

VIRES in vitis primarum viarum, tum pulmonum frigidis, egregiæ; inde stomachicum, carminativum, anticolicum, bechicum. Etiam comitiales infantes juvat, **PLINIUS**, quos scrupulus unus grosso modo pulverisatus primo pultis cochleari commixtus purgat, **HEURNIUS**. Forma pulveris a scrupulo ad drachmam: infusi ab uncia semis ad integram datur.

PRÆPARATA. *Confectio* anisi simplex, semen est saccharo incrustatum laudandum delicatulis. *Confectio* anisi *laxativa*, acidulas sumentibus præscripta. Utraque non in omnibus officinis habetur: *Species* dianisi laudandæ in primarum viarum cruditatibus, compositæ aliis calidioribus sunt. *Aqua* stillatitia virtutis plantæ. *Spiritus* anisi saccharo, syrupo temperatus, cochlearis mensura carminativus, stomachicus; linguæ tremorem spiritu anisi, & serpilli curatum vidit **DECKER**. *Oleum* stillatitium butyraceum, album, penetrabilissimum, nutricis lac odore anisi infecti, etiam enchymosibus illitum utile. *Oleum pressum* viride seminis vires habet, sed destillato interius est.

COMPOSITA. *Balsamus* sulphuris anisatus egregie pectoralis; alia scire vix opus.

ANISUM STELLATUM *Off. Germ.* Indianischer Anis. *Gallis* Badiane.

Botanici nec de nomine, nec de classe conveniunt, quæ ab uno vocatur Zingi, nescio, quo jure ab alio dicitur Badanifera, nonne a tertio Ciegerdeckia majori adhuc jure vocari posset. Fructus fraxinellæ similis, stellatus, saporis medii est, inter anisum, & fœniculum, longe gravioris, suavioris tamen.

USUS MEDICUS in iisdem casibus ac europæum, in infusis theiformibus frequens. Masticatum tœtorem oris emendat.

ARTE.

ARTEMISIA *Off. Botanicorum.* Classis Compositarum Nudar. *Germ.* Beyfus. *Gallis* Armoisê. *Anglis* Mugwort.

Artemisia foliis planis, semipinnatis, pinnis rariter dentatis, floribus erectis, dense spicatis. **HALLER.** Officinis herbam suam offert, summitates, flores, radices: absynthio minus amara est.

VIRES MEDICÆ ab omni tempore uterinæ recognitæ, hinc ad mala virginum, mulierum, puerperarum, ex retentis menstruis, vel lochiis laudant, potu, fotu, infessu: partes podagricas herba fotas dolore absolvi, & sclopetorum ictus, vulnera, hac percussari multi asserunt: accensæ suffitus ab œdemate liberat; dosis absynthii.

PRÆPARATA. *Aqua* stillatitia, *Syrupus*, egregii usus. *Moxa* celebre illud in Alia remedium cauterifans, stupa artemisiæ albæ est, concipiendo igni aptissima, qua accensa ignis moderate gliscit, scintilla minus conspicua, ardore temperato, progressu lento, donec in favillam tota depasta sit. Medicis Europæis vix in usu, aliis heroicum. Vide **KÆMPFERUM.** A podagra non absolvit. **L. B. van SWIETEN.**

AURANTIORUM recentes cortices. Oleum p. 30. 31.

CITRIORUM recentes cortices. Oleum p. 32. 33.

CALAMINTHA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Berg-Münze. *Gallis* Calament. *Anglis* Calamint.

Calamintha vulgaris, seu officinarum, botanicis calamintha floribus ex alis superioribus pediculo communi confertis, definitur. Grate aromatica hæc; alia calaminthæ species etiam usitata officinis, quæ calamintha foliis ovatis, obtusis, caule procumbente, audit **HALL.** & **BLACHW.** Tab. 167. delineata, validior, ingratiior est.

VIRES

CARDIACA STIMULANTIA. III

VIRES MEDICÆ in causis frigidis cephalicæ, pectorales, nervinæ, uterinæ, calefacientes, in ulceribus internis balsamicæ, detergentes, externos tumores foetu discutientes. *Vasis clausis* infunditur ad Manipulum.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia calaminthæ vulgaris, aqua stillatitia calaminthæ montana*, utraque egregia est, licet saporis non adeo grati. *Species diacalaminthes* GALENI non habemus.

CARDAMOMUM *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis ignota. *Germ.* Cardamomlein. *Gallis.* Cardamome. *Anglis* Cardamom.

Tres cardamomi species nobis exhibent officinæ; est enim cardamomum simpliciter, & per excellentiam, & hoc minus est: est cardamomum medium: tum majus, quod est sub nomine granorum paradyfi, præscribitur, & priori sæpe substituitur.

Cardamomum minus, cur dixerit LINNÆUS amomum, dum amomi veterum, quam cardamomi notio, haud certior, non perspicitur satis; semen est angulosum, rufum, odoratum, acre, aromaticum. Medii semen oblongum, pressum, angulosum, canaliculo divisum, ex albo rufescens. Majoris semen nitidum, angulosum, pipere minus, spadiceum, gustu acre, fervidum, ut piper, & zingiber esse solent. Semina hæc omnia siliquis variis inclusa esse solent.

VIRES MEDICÆ cardamomi minoris in cruditatibus primarum viarum, anorexia, dyspepsia, cardialgia, & colica flatulenta a frigidis causis, efficaces, incidentes sunt, in pulvere, trageis, vel aliis formis. Pulveris dosis a scrup. semis ad integrum. Cardamomum majus odoratissimum, ubi excitandum, & spirituum adaugendus motus, magis conveniens, eadem, etiam majori præscribi dosi potest, ut in soporosis, lethargicis.

PRÆPARATA. Hinc inde in officinis habetur, ex cardamomo medio, in Indijs paratum oleum, CAJAPUT vocant,

vocant, magnum nervinum, & anodinum, in linguæ paralyfi, catalepsi, chorea Sti. Viti, gravioribus aliis motibus convulsivis, summopere laudatum. Dosis gutt. duarum, trium, quatuor, vino, ovo forbili, saccharo, subactarum.

CARVUM *Off. Botanicorum* **CARUM.** Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Feld-Kümmel. *Gallis* Carvi. *Anglis* Carraways.

Semina quæ etiam inter IV calida majora numerantur, sola officinis, etiam culinis, in plurimis regionibus nota planta largitur; omni forma carvum præscribitur; valet in iisdem casibus ac cuminum, de quo infra dicitur.

VIRES MEDICÆ. Os commendare; stomacho utile esse carvum, & concoctionem adjuvare, reliquit **DIOSCORIDES.**

PRÆPARATA. *Oleum* stillatitium nec dulcedinem, nec gratiam olei stillatitii anisi habet, satis acre; in tympanitide auxilio fuisse **HARTMAN.**

CARYOPHYLLUS *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis - - - *Germ.* Nägelein. *Gallis* Clous de Gerofles. *Anglis* Cloves.

Flos est clavatus, fumigatione niger, infolatione exsiccat, oleosum fervidissimum aroma habens, ex Insula Ternata ad nos devectus, *culinis*, & officinis notus.

VIRES MEDICÆ fervidissimæ, pertinaces, oleo irritatæ, ubi stimulo valido acri opus, proficua, ut in paralyfi linguæ, ubi integri mandendi, in paralyfi aliarum partium, laxitate ventriculi, intestinorum, horum cruditate, exolutione, distensione, flatibus &c. ubi raro forma pulveris, sed semper vini medicati dantur. Pulveris dosis scrup. semis, infusi drach. tres. lib. vini I.

Externe pulverati sacculis stomachicis, pani tosto in imbecillitate foetus, in singultu a causa frigida, adduntur.

PRÆ-

CARDIACA STIMULANTIA. 113

PRÆPARATA. *Oleum stillatitium caryophyllorum* ignitum penitus & causticum, gossipio instillatum, denti cavo inditum, si nervum contingit, certo destruit, & a dolore dentium liberat; cariem ossium, sphaacelum, instar ignis actualis inhibet; interne raro adhibetur. *℞*

CASSIA LIGNEA *Off. Botanicis LAURUS.*
Classis Incompletarum. *Germ. Cassien-Holtz,*
Mutter-Zimmet. Gallis Cassia lignea. Anglis
Cassia lignea.

Lauri foliis lanceolatis, trinerviis, nervis supra basin unitis, cortex, est cinnamomo satis similis, colore, odore, & sapore: gustus tamen distinguit debilius aroma, & glutinosum, quod cinnamomo non inest.

VIRE MEDICÆ cinnamomo debiliores, tamen adhuc in diarrhoeis ob glutinosam, & roborantem, utiles.

PRÆPARATA. *Essentia cassiæ lignæ cum spiritu vini tartarizato facta, laudabilis.*

CHAMÆPITYS *Off. Botanicorum BUGULA TEUCRIUM L.* Classis Naturalis Rینگentium. *Germ. Schlagkraütlein. Gallis Ivete. Anglis Ground Pine.*

Bugula foliis trifidis, floribus sparsis in alis foliorum HALL. Teucrium foliis linearibus trifidis integerrimis L. Resinosa, amara plantula, plurimum aromatis habet. Herba præscribitur.

VIRE MEDICÆ in rheumatismo, arthritide, malo ischiadico, incipiente podagra, nervorum morbis, longo usu laudabiles. Laudant etiam in arthritide & doloribus rheumaticis PARISIENSES.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia egregiæ virtutis: extractum multum adhuc medicatum, quia resinosum.*

H

CIN.

CINNAMOMUM *Off. Botanicorum* LAURUS.
 Classis Incompletarum. *Germ.* Zimmet. *Gallis*
 Cannelle. *Anglis* Cinnamon.

Lauri foliis ovato oblongis, trinerviis, basi nervos orientibus, cortex, est tenuis, in cannulas convolutus, coloris ex flavo dilute rubescentis, odoratus, aromaticus, saporis cum suavitate acuti, evanido aromate adstringentis, & hic optimus probatissimusque: vis in interiori corticis pellicula præcipua.

VIRES MEDICÆ, ubi domandum venit frigus & flaccida vasorum diatesi, humorumque inertia mucosa, & aquosa, stimulant, roborantes, in exhaustis recreantes, lapidæ; tum & carminativæ, stomachicæ. Forma pulveris drach. semis, electuarii, vini medicati unc. semis, una, cum aliis præscribitur, tum ad gratiam, tum indicationem.

PRÆPARATA, & COMPOSITA varia sunt: *Aqua* cinnamomi *buglossata* in involuntariis tristitiis utilis. *Aqua* cinnamomi *cydoniata* inutilis. *Aqua* cinnamomi *spirituosa* lactea, optimum analepticum, & cardiacum, non dosi aquarum stillatitiarum, sed spirituum, præscribenda. *Aqua* cinnamomi *cum vino*, quæ zingiberis stimulum adhuc habet. Cur multa vitra crystallina aquam cinnamomi albescere, etiam flavescere faciunt? *Syrupus* satis male unam ebullitionem sustinet, cæterum egregius. *Oleum* stillatitium ex diversis plantæ partibus varium, hoc camphoratum, illud aquæ innatans, aliud fundum petens, postremum nostris officinis frequens, sæpe adulteratum: genuinum ratione virtutis instaurantis, in collapsis gravidarum, parturientium, puerperarum viribus, ubi nulla subest febris, hucusque cognitum princeps, in ovo forbili, vino, saccharo, duarum, trium guttarum pondere exhibendum. Externe in ossium carie potentissimum. Sic ad separandas partes ossium cariosas, frequenti præscriptione se nihil vidisse, aut legisse convenientius, testatur TULPIUS.

9

COR.

CARDIACA STIMULANTIA. 115

CORTEX WINTERANUS *Off. Botanicorum*
LAURUS, *Classis Incompletarum. Germ. Magellanischer Zimmet. Gallis Cannelle blanche. Anglis Wild-Cinnamon.*

Lauri foliis enerviis, obverse ovatis, obtusis, cortex, canella alba officinarum, est etiam in oblongos convoluta tubulos, exalbidos, cinnamomo crassiores, saporis ex plurimis aromatibus mixti, acris, pungentis simul.

VIRES MEDICÆ præcedentibus calidiores, stomachicæ, carminativæ, incidentes, in mucositate primarum viarum, in catarrhosis, & paralyticis affectionibus. Pulveris dosis scrup. semis ad scrupulum unum, vini medicati unc. semis.

CORIANDRUM *Off. Botanicorum. Classis Naturalis Umbelliferarum. Germ. Coriander. Gallis Coriandre. Anglis Coriander.*

Coriandrum fructibus globosis, solum semen officinis concedit. Recens graveolens, ingratum, cum floribus sambuci conciliat tamen vino iragrantiam moschatam. De ejus virulentia experimenta desunt, quid quid commentatores in MESUEN Monachi opponant.

VIRES MEDICÆ stomachicæ, carminativæ.

CUMINUM *Off. Botanicorum. Classis Naturalis Umbelliferarum. Germ. Kümmel. Gallis Cumin. Anglis Cummin.*

Sola officinalia semina, sunt inter IV calida majora recensita; odorem habent gravem, vehementem, saporem aromaticum, subamarum, acrem, ingratum tamen; ob digestionis vitia & flatus, edulia hinc inde facta sunt. Omni forma dari possunt.

VIRES MEDICÆ carminativæ præstantes, in causa frigida certæ; tum in glutinosis primarum viarum morbis, in colica flatulenta, tympanitide auxilio est; conducit etiam anhelatoribus, orthopnoicis; externus

H 2

frequen-

---

116 **CARDIACA STIMULANTIA.**

---

frequentissimus forma fumi, cataplasmaticis, fomenti, pulveris sicci, discutiens in tumoribus aquosis scroti, aliarumque partium, usus.

PRÆPARATA. *Oleum stillatitium, carminans.*
Dosis aliorum stillatitorum.

COMPOSITA. *Ceratum de cumino, adultum*
parum efficax.

CYPERUS LONGUS } Off. *Bonanicorum.*
ROTUNDUS }

Classis Naturalis Graminum. *Germ.* Cyper-
Wurtz. *Gallis* Souchet. *Anglis* Cyperus.

Cyperus longus culmo triquetro, folioso, panicula foliosa, supradecomposita, pedunculis nudis, spiculis alternis gaudet, dum *rotundus* culmo triquetro, subnudo, umbella decomposita, spiculis alternis, linearibus instruitur; utriusque plantæ fragrans aromatica radix in usu est, quæ datur in substantia, in taleolas dissecta, in pulvere ad drach. semis, infuso ad unc. semis, integram.

USUS MEDICUS hodie vix multus. Plurimi ad ulcera interna uteri, vesicæ, oris, ex **HIPPOCRATE**, **HOFFMANNO**, **SIM. PAULI**, laudant. Prodest etiam, paralyticis, & stimulo aromatico egentibus.

DICTAMNUS ALBUS *Off. *Botanicorum** **FRA-
XINELLA.** Classis Diplosantherarum. *Germ.*
Weisser Dictam. *Gallis* Fraxinelle. *Anglis* White
Dittany.

Ex hac in officinis folius radice cortex, licet vires capsulæ feminales longe majores, quam radix promittant: hæ fragrantissimæ balsamo nativo terebinthinaceo turgidæ, etiam manus odore non ingrato afficiunt, quod & de caule notum; siquidem æstivis diebus candela plantæ supposita, flammam capit, quæ totam plantam lambat; odor graveolens a verniculis per microscopium in floribus observatis **GEJER**: quo experimen-
to!

to! ablatis floribus odor in cortice caulis idem, etiam antequam flos erumpat. Radix recens odorem virosum habet, saporem amarissimum.

VIRES MEDICÆ cardiacæ, antipestilenciales, antihystericæ, anthelminticæ, a multis enixe commendantur.

DICTAMNUS CRETICUS *Off. Botanicorum*
ORIGANUM. Classis Naturalis Ringentium.
Germ. Cretischer Dictam. *Gallis* Dictame de Crete. *Anglis* Dittany of Candy.

Origanum foliis tomentosis, spicis nutantibus, definitur botanicis. In usum officinalem sola vocantur folia, jam antiquitati celebria.

VIRES MEDICÆ stimulantés, fragrantés, balsamicæ, mucosis, lethargicis, etiam ulceratis utiles; In partu difficili non satis rationales, in sola debilitate parturientis, dato positu infantis naturali, proficuæ. Forma pulveris a scrup. drach. semis ad scrupulos duos, in vino medicato manip. I.

ENULA. *Off. Botanicorum* **INULA.** Classis Naturalis Compositarum Radiatarum. *Germ.* Alantwurtz. *Gallis* L'aunée. *Anglis* Elecampane.

Inulæ foliis ovatis, subtus tomentosis, calycum squamis ovatis, radix, acris, aromatica, alexiteria, sudorifera, pellens, eximia vi, incidendi glutinosa, & stimulandi solida, in asthma, fluore albo, morbis ventriculi, cutis, utili gaudet; dicitur etiam valere ad tremorem a mercurialibus relictum, & a calculo præservare infusum aquosum per XIII. dies potum, *Commerc. litt. Norimberg.* & prunis injectum pulverem pulices & muscas abigere. In decocto unc. semis, in pulvere scrupulus, drachma una.

GALANGA ^{MAJOR} _{MINOR} *Off.* Classis Naturalis
ignoratur. *Germ.* Galgan. *Gallis* Galanga. *Anglis*
Galangal.

Radices tuberosæ, nodosæ sunt: est vero galangæ majoris radix ignavior, & colore dilutior, minoris fortior, coloratior, odoratior, jam monente **MATHIOLO**. Javanensibus in ciborum condimentis instar zingiberis, quo valentior, adhibita, recens etiam acetariis advocata.

VIRES MEDICÆ admodum fervidæ, acres, in cruditate ventriculi, morbis pituitosis utiles. An vero sint in singultu, vertigine, specificæ, ut **L.** prodit? multum dubitari debet; in colica lochiali, in qua *idem* author laudat, periculosæ sunt. Calidi aromatis recentis dosis, in substantia scrupuli semis, gran. quindecim, in infuso aquoso vel vinoso drach. trium, uncia semis.

COMPOSITA. *Species* diagalangæ ad morbos ab inertia mucosâ ortos valent.

GENTIANA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis
Oligantherarum. *Germ.* Enzian. *Gallis* Gentiane
Anglis Gentian.

Gentianæ corollis rotatis, verticillatis, amarissima radix, bili succedanea, in febribus intermittentibus, horum languore, bilis defectu, inertia, egregiæ efficaciam. Unicum, & præstantissimum est podagræ remedium, **HALLERUS**, calculi, **LINNÆUS**. Est etiam stomachicum, & anthelminticum. Externe decoctum cum melle ulcera, & fistulas depurat, radix cava fistulas ampliat. Forma pulveris, decocti, rarior: in hoc scrupulus unus, in illo drachmæ tres. Extracti in catapotia redacti frequentior, gran. duodecim, dosim dein augendo.

HYPB

HYPERICON *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Polyantherarum. *Germ.* S. Johannes-Kraut. *Gallis* Mill-Pertuis. *Anglis* St. John's-wort.

Hypericon foliis punctatis, obtusis: vim vulnerariam, & anthelminticam specificam habet, LINNÆUS. In dispositione phthilica utiles flores HOFFMANN. de præstantia Remed. Domesicorum.

HYSSOPUS *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Iſop. *Gallis* Hiſſope. *Anglis* Hyſſop.

Hyſſopus ſpiciſ ſecundis Botan. herbam nobis largitur, ſaporis acris, amari, aromatici, ſtimulantis, odoris ſimilis.

VIRES aromaticæ ſtimulantes, incidentes, in pituitofis pulmonum morbis multum probatæ ſunt: in tuſſi, catarrhis, aſthmate utiles: ad libram unam aquæ, unc. ſemis, unam damus. Externe ad partes contuſas ſugillatas recentis hyſſopi coma, etiam planta cum vino, aceto, contuſa valet, tumoribus aquoſis faucium coluta medetur.

PRÆPARATA. *Conſerva* ex ſummitatibus floridis egregia. *Syrupus* compoſitus, eſt laudandus tamen. *Aqua* ſtillatitia virtutis plantæ.

IMPERATORIA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Meiſter-Wurtz. *Gallis* Imperatoire. *Anglis* Maſtor-Wort.

Radix ſola officinalis, licet non ignobiles in reliquis plantæ partibus vires ſint; diſciſſa folliculos baſſamo odorato igneo plenos exhibet; exſiccationem fert, ſed brevi cariola fit. Recens ob acrimoniam etiam purgat.

VIRES calidiſſimæ, diureticæ, ſudoriferæ, etiam alexipharmacæ, in morbis frigidis ex mucoſa humorum diatheſi, ut leucophlegmatia, ſuppreſſis menſtruis,

H 4

hydro-

hydropē incipiente, multum incidentes, etiam in paralyſi ſtimulantes. Sumitur in taleolas diſſecta in morbis ventriculi, in pulvere ad ſcrupulum unum: ad unciam ſemis in infuſo vinoſo, aut aquoſo. Externe ad tumores colli ſtrumofos, contuſa folia, cum ſale & aceto trita, laudantur. Radix in paralyſi linguæ ore volvitur, eſt enim apophlegmatifans.

JUNIPERUS *Off. Botanicorum.* *Claffis Naturalis*
Amentacearum. *German.* Wachholderſtaud. *Gallis*
Genevre. *Anglis* The Juniper-tree.

Juniperus foliis ſeſſilibus, patentibus, inter triſtes arbores recensita **PLINIO**, dat diverſas officinis partes; baccas, quæ baſamorum nativorum terebinthinaceum quali ſaporem habent; lignum, quod ſapore baſamico debili, præditum, accentiſſimum odoratum eſt; ſandaracam, ſeu gummi Juniperi, quæ lacryma reſinoſa, odoris baſamici, non ingrati, deprehenditur.

VIREs diuretica, diſcutientes flatuſ, attenuantes mucoſa, in morbis ventriculi, pectoris, abs magno calore eximiæ; ad hydropem per vias urinarias curandum arcanum medicamentum habuit **HELMONTIUS**, ex Juniperi baccis, aqua ſillatitia Juniperi, addito roob juniperi, conſectum, cochleatim exhibitum. Septentrionales populi univerſalis remedii loco utuntur infuſo, etiam in nephritide pituitoſa, ſabuloſa, utili, non ſemper tamen in calculo, licet ab hoc præſervet; nam etiam urinam cruentavit, & hujus frequentior, & major uſus lethalem diabetem induxit. *Acad. N.C. Vol. X.* Bacca vel per ſe manducantur: cum aliis in pulverem rediguntur: doſis drach. ſemis: uncia ſemis, integre pondere contuſa, infunduntur lib. I. aquæ. Lignum accenſum gravem, halitibus infectum aera, luſtrat: infuſum uncia pondere in aqua calente in ſcabiæ, lue venerea, ligno quajaci, ſaſſafras, exoticis, non cedit: decoctum non infimæ ad expugnandum ſcorbutum utilitatis **HOFFMANN** *de Baſamis.*

PRÆ.

PRÆPARATA. *Aqua* stillatitia actuosa. *Spiritus* ex baccis validus. *Oleum* destillatum duplex, ex bac-
cis, & ligno; utrumque forte, externe magis, quam
interne exhibitum: licet forma elæosacchari, guttarum
duarum, trium numero, dari possit in liquido. *Roob*,
quod etiam Germanorum theriaca dicitur, ob usum dia-
phoreticum, oleo destillato præfertur in renum morbis
HOFFMANNO, a drach. duabus ad unc. semis, vel
per se exhibetur, vel in theato Juniperi. *Sal* diureti-
cus in vino Juniperino ad drach. duas, tres solvi potest
pro hypopico.

LAVENDULA *Off. Botanicorum.* Classis Na-
turalis Ringentium. *Germ.* Lawendel. *Gallis* La-
vande. *Anglis* Lavender.

Follii lanceolatis integris, spicis nudis, Botanicis de-
finitur planta: etiam ab aliis in latifoliam, & angustifoliam
distincta, non adeo utiliter, cum promiscue
utramque officinæ usurpent. Habemus herbam & ejus
fiores. Penetrabile aroma etiam tineas arcet vestibus
conceptum.

VIRES in morbis pituitosis, & languore frigido,
cephalica, nervinæ, uterinæ eximæ: in debilitate fe-
nili, languore visus, imminutione auditus, lethargo,
artuum tremoribus, paralyfi, præstantes: in aponia,
balbutie, multum laudat **RULANDUS** infusum. Do-
sis manip. semis, integer, additis etiam floribus ad pu-
gillos aliquot. Externe in sacculos nervinos paraly-
ticorum, discutientes recipitur.

PRÆPARATA. *Aqua* stillatitia cum, & sine vino
egregia. *Spiritus* lavendulæ laudabilis. *Oleum* stillati-
tium lavendulæ efficacissimum, in convulsionibus a vul-
nere, aut punctura abortis, specificum tam externe
quam interne habetur, **BARBETTE.** *Oleum* stillati-
tium *Spicæ* etiam habetur ex congenere planta. *Bal-
samus* lavendulæ inunctionibus etiam utilis. *Conserva*
ex floribus drachmæ unius, vel duarum mole, vacuo

ventriculo assumenda, cum aqua stillatitia lavendulæ vitis fenilibus pulchre opitulatur.

LAURUS *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Incompletarum. *Germ.* Lorberbaum. *Gallis* Laurier. *Anglus* The Bay Tree.

Laurus foliis lanceolatis, perennantibus, corollis quadrifidis, definita, folia & baccas officinis, culinis folia maxime offert. Celebratissima omni antiquitati planta, honoris, & lætitiæ ligno fuit, nobis ob aromapotissimum laudata.

VIRES. Baccarum foliis magis excalescentes, & pertinaces, ad roborandas a mucro languentes partes, utiles, ut inappetentia, mala digestionem, colica, flatibus, morbis pallidis virginum, etiam incipiente hydrope; in colica lochiali raro tutæ; & ad difflanda vena in initio, ubi hæc adhuc vaga nulli parti insedere, proficua. Tumorem manuum, & pedum subitaneum ab assumptis baccis lauri in chlorotica habet **MATERNI** de Cilano *Acad. N. C. Vol. X.* an geometrico iudicio, ab his esse, evictum? Baccarum, & foliorum forma eadem fere, eaque varia. Commodius tamen forma pulveris folia, quam baccæ dantur, quod hæc pinguiora. *Dosis* ad scrup. semis; in vinis medicatis baccarum contusarum unc. semis, etiam una pro hydropticis.

PRÆPARATA. *Oleum* coctum, tumoribus frigidis inungitur, etiam carminativo scopo clysmatibus additur, ad unciam unam. *Oleum* stillatitium unguentis discutientibus roborantibus, nervinis admiscetur.

COMPOSITA. *Electuarium* de baccis lauri, quo carere possemus. *Emplastrum* de baccis lauri, quod in doloribus colicis, flatulentis, in diarrhœa, quandoque cum levamine abdomini applicatur.

LIMONIORUM recentes cortices, oleum p. 39.

MAJO-

MAJORANA *Offic. Botanicorum* **ORIGANUM.**
 Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Meiran.
Gallis Marjolaine. *Anglis* Sweet Marjoram.

Origanum foliis ovatis, obtusis, spicis confertis, compactis, pubescentibus, definitur. Sine majorana samfuchus **DIOSCORIDIS?** nondum finita lis est. Habent officinæ herbam, & præparata.

VIRES in inerti fibra, glutinosis humoribus, & spirituum languore summæ, stimulantés, incidentes, moventes, cephalicæ, & nervinæ, pertinaciter fragrantés sunt; hinc in vertigine, aurium tinnitu, lethargo, paralyfi, artuum tremore, apoplexia, dum mala hæc senile corpus, aut etiam mediæ ætatis leucophlegmaticum habent, eminent. In morbis catarrholis frigidis, morbis pectoris glutinosis, cum spirituum languore, inertia, duplici ex capite herba valet; tum quod potenter glutinosum dividit, incidit, tum quod vim nervis infundit, spiritus excitat. Dosis in pulvere gran. triginta; in libra una aquæ, vini, infunduntur herbæ drach. tres, quatuor. Externe additur sacculis cephalicis, cordialibus, adhibetur balneis antiparalyticis. Pulvis, aqua stillatitia, aut etiam infusum, naribus attracta, errhina sunt.

PRÆPARATA. *Conserva, aqua stillatitia, oleum* destillatum, iisdem in casibus actiuosa medicamenta sunt. Oleum interne elæosacchari forma datur, externe in unguentis antiparalyticis adhibetur: peculiare hoc habet, quod rectificatum in corpus salinum concresecat. *Oleum coctum* inutile. *Balsamus* majoranæ externo usui dicatus est.

MARUM VERUM *Off. Botanicorum* **TEUCRIUM.** Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Edel-majoran. *Gallis* Marum. *Anglis* Syrian Marsh. Thyme.

Definitur teucrium foliis lanceolatis, integerrimis, floribus solitariis, laxè spicatis, quod vulgo marum

CORTU-

CORTUSI B. Rarum satis, feles hac planta allici, hanc salutare, mordere, quandoque manducare, unde temulentæ furentes sint. Est officinis herba, odoris fragrantissimi, acutissimi.

VIRES majoranæ, vehementiores tamen, in iisdem casibus laudatæ, adhuc in hydrope, asthmae specificæ **LINNÆO** habentur. Pulverem ut insigne erhinum extollit **QUINCY**, & ex foliis sal volatile oleosum cephalicum præstantissimum paravit.

MASTICHINA. Marum Mastich. *Off. Botanicorum* **THYMUS.** Classis Naturalis Ringentium. Mastichkraut *Germ.* Mastich *Anglis.*

Thymus verticillis lanuginosis, dentibus calycinis fetaceis, pilosis, cognoscitur; non omnibus tamen officinis habetur, quod marum verum huic vulgari præferant.

VIRES aromaticæ fragrantæ, nervinæ egregiæ, sed majorana, & maro vero mitiores, non ideo tamen spernendæ, specificæ non notæ.

MENTHA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Müntzbalsam. *Gallis* Mente. *Anglis* Mint.

Plures menthæ species hinc inde officinis insunt: omnes facile superat mentha crispa, exiguo epitheto ab aliis satis distincta. De mentharum temperamento ex **DIOSCORIDE**, qui calefaciens, ex **PLINIO**, qui venerem extinguens, pronunciarunt, inutiliter aliqui disputant; ex fabula **PLINIUS** dixit.

VIRES calefacientes, stomachicæ, carminativæ, uterinæ in causis frigidis certæ, vomitum, singultum mirum in modum compefcunt, tussi etiam convulsivæ, obveniunt: etiam vulneraria, balsamica mentha est. In pulvere ad drach. semis datur, in infuso ad unciam semis, integram. Externe discutiente, & roborante scopo in aquosis defluxionibus, antiseptico in contusionibus,

bus, chirurgis multum utile quassum recentis plantæ folium.

PRÆPARATA. *Conserva* egregiæ virtutis. *Aquæ* stillatitiæ *cum vino, sine vino*, etiam per fermentationem paratæ, non ignobiles. *Essentia* menthæ efficax. *Syrupus utilis*; *Oleum* essentielle calidum, multum fragrans, stomacho utile. Totius menthæ medicina in vomitu, singultu, cholera, adjecto laudano commoda, & felix, si inflammatio absit. Est adhuc *balsamus* menthæ.

NUX MOSCHATA, MYRISTICA. *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Ignota. *Germ.* Moschatt-Nus. *Gallis* Muscade. *Anglis* Nut-megs.

Nux moschata tam culinis, quam officinis notissima, ut & medius hujus nucis cortex, Macis. Ut ad nos transportentur, præparantur diversimode. Quæ nucs rotundæ sunt, ponderosæ, optimæ; deterimæ oblongæ, quadratæ, laporis ingrati, odoris vix ullius.

VIRES in recentibus narcoticæ, stupefacientes, plurimis observatæ, certæ; caro homines corripit, & jacere mutos, etiam improvido usu stuporem, & levem apoplexiam induci BONTIUS, temulentas ab harum usu concidere aves THEVENOTUS, gravidam, recentium esu capite tentatam, & ebriam, LOBELIUS, habent. Puella plusculum macis ad movendos menses assumens, delirio per aliquot horas tentata est, apud FR. HOFFMANNUM. Cæterum in laxis vires stomachicæ, anticolicæ, excalefacientes, etiam emmenagogæ, ex oleo copioso pertinaces, in paralyfi stimulant. Dosis & nucis moschatæ, & macis eadem fere a granis quinque ad decem, forma pulveris; in infusi vinosi libra una ad drachmas duas recipi, & ultra potest.

PRÆPARATA. Nux recens in Indiis *condita* per se exhibenda, scrup. drach. semis pondere, etiam aliis formis immiscenda majori. *Oleum destillatum* nucis moscha

moschatæ, odoratum, pretiosum, carminans stomachicum, sed multum calidum, externe etiam balsamis, unguentis nervinis adhibitum. *Oleum* nucistæ *pressum* inftar butyri consistens, non facile rancescens, balsamorum basis, morbis externis frigidis articularum persanandis, litu utile, etiam interne in vomitionibus, diarrhœis, aliis additum, vel forma elæosacchari usurpatum. *Essentia* macis egregia. *Oleum destillatum* macis ejusdem ac nucis usus.

PIMPINELLA ALBA. *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Umbelliferarum. *Germ.* Bibernel. *Gallis* Pimprenelle blanche. *Anglis* White Saxifrage.

Pimpinella foliis subrotundis, calida, acris, in Germania a STAHLII affectis multum laudata in morbis pituitosis, ventriculi, pulmonis, febribus intermittentibus. Dosis pulv. a granis sex, ad octo. Etiam masticata sialagoga est. *Essentiam* stimulantem ad mercurium e corpore eliminandum laudat SCHULZ. *Dispensat. Brandeburgico.*

PULEGIUM *Off. Botanicorum,* non nullorum *Mentha.* Classis Natur. Ringentium. *Germ.* Herzpoley. *Gallis* Pouliot. *Anglis* Penny-royal.

Pulegium foliis subrotundis, verticillis nudis, HALL. ut olim, ita etiam hodie, inter condimenta relatum in culinis, herbam suam largitur officinis.

VIRES acriter stimulantés languidas fibras, potenter incidentes mucosos humores, omnes tribuunt; etiam ab his causis emmenagogas, pectorales laudant, in asthma, tussi, utiles, dum infusum cum melle potatur. Dosis unc. semis infundenda libr. uni aquæ calidæ, addendo mellis, vel oxymellis squillitici unc. I. In hunc usum etiam pulegium cum hyssopo certat.

PRÆPARATA. *Aqua* stillatitia, egregia. *Extractum* non adeo laudabile, licet non inefficax. *Oleum* stillatitium validum.

RUTA

p-81

RUTA *Off. Botanicorum*. Classis Diplofantherarum.
Germ. Weinraute. *Gallis* Rue. *Anglis* Garden-
 Rue.

Ruta foliis decompositis, est proprie hortensis latifolia, dum ruta foliis incisis, lobulis linearibus, acutis, est sylvestris. Veteribus modo ruta, modo peganum, modo harmala dicta est, magnæ, & adversus falcinum, & venena laudis. Sic mustum rutatum comitiis peractis a CORNELIO CETHEGO datum populo PLINIUS; HERACLEOTAS est ruta a CLEARCHO tyranno sibi cavisse THEOPOMPUS CHIUS; nec ignoratur Regis Ponti antidotum. Odorem penetrabilissimum, ingratum, graveolentem, planta habet, saporem ingratum, cum amaritie, subacidum: sanguinem dilutiorem fluidiorem facit, SCHWENCKE.

VIRES, vago in sanguine subtili miasmate, nec adhuc parti infixio, antipeptilientiales proficuae, in passione hysterica, epilepsia, multæ. Scopo sudorifero emmenagogo, felices. Familiare est infusum vinosum aut aquotum. Dosis manip. semis ad libram unam liquidum. Externe confusa cum sale recens planta, addito vino, aceto, ad contusas, & emortuas partes, tum quod putredinem cohibeat, solida extimulet, extravasatum sanguinem fluidiorem reddat, non satis laudandum cataplasma constituit. Est etiam rubefaciens sanis partibus applicata, hinc vel sola, vel fermento panis mista, confusa, in convulsionibus, locis subpopliteis applicatur. ♀

PRÆPARATA. *Conserva*, laudabile medicamentum drach. semis, unius pondere exhiberi potest. *Aqua* stillatitia, *Essentia* rutæ, pulcherrimarum virium. *Acetum* rutaceum magnum diaphoreticum. *Oleum* stillatitium efficacissimum, *infusum* vix non inutile.

SABINA *Off. Botanicorum* JUNIPERUS. Classis Naturalis Amentacearum. *Germ.* Sevenbaum. *Gallis* Sabine. *Anglis* Savine.

Juniperus foliis inferne adnatis, oppositionibus concatenatis, hæc planta botanicis vocatur. Cæterum etiam

etiam folio cupressi, & odore gravi, facile cognoscitur, perpetuo virens, fruticosa planta. Magnarum virium sabina, quid singulare habet, & inter aromatica vix ulla alia est, quæ tantam olei essentialis quantitatem largiatur. Ex libra una olei stillatitii unc. tres **HOFFMANN. L. B. van SWIETEN**, uncias duas cum semisse **CARTHEUSERUS**. Sanguinem etiam fluidiorem, & magis rubicundum reddit, **SCHWENCKE**.

VIRES MEDICÆ, ex ingenti olei essentialis copia, moventes, uterinæ, emmenagogæ specificæ, omnibus notæ, sed in causis frigidis tantum utiles; hac etiam scelestæ conceptus tentant mulieres, vix unquam tuto, plerumque oborto sanguinis profusio, lethali usu; non minus improbo, partum difficilem, retentas secundinas hac aggreditur, consilio medicus. Periculosa medicina est. In paralyfi, ubi languidæ exstimulandæ partes, motus per collapsa, & obstructa vasa minima adaugendus, impactum solvendum, plurimum utilis: Dosis in diversis casibus varia: In infuso, vel etiam decocto pugilli unius, alteriusve pondere ad libram unam liquidi, etiam manip. semis. Externe in suffimigia, balnea, adhibetur.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia* efficax. *Oleum stillatitium* interno, & externo usu validum in paralyticis. *Extractum* magnarum adhuc virium, licet multas in operatione perdat.

SALVIA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Rینگentium. *Germ.* Salbey. *Gallis* Saugé. *Anglis* Sage.

Salvia foliis oblongis, retorridis, calycibus acutis tubo minoribus. Sacra veteribus habita, multis, ex fabula forte vituperata est. Sanguini pulcherrimum colorem rutilantem conciliat, **SCHWENCKE**; decoctum cum vitriolo martis atramentum facit; adhæc camphoram largitur.

VIRES aromatics nervinas ex penetrabili aromate magnas habet, inde diaphoretica, discutiens, ex-
acuan-

acuandis sensibus languidis, & confortandæ memoriæ dicata, & quia simul roborantes, tonicas possidet, ideo tremori senili, paralyfi, fluori albo, & in casu frequentis ex laxitate abortus, plurimum utilis, nec in hydrope spernenda. Testatur *Illustr. L. B. van SWIETEN*, quod ad sudores nocturnos, post morbos ex solidorum laxitate ortos, salvia spiritu vini infusa, vel alio modo administrata, nihil invenerit efficacius. *Dosis*, uncia una libræ uni liquidi infunditur. *Coctione* major vis roborans, minor aromatica habetur. *Externe* etiam, ad roborandas partes laxas, salvia, cum baccis lauri, juniperi, multum utuntur. *Vetula* apud *FORESTUM* curavit cancerum salvia masticata apposita.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia*, si cohobata, camphoram Asiaticam redolet, efficac. *Spiritus* egregiarum virium. *Oleum* essentiale parca manu stillatitium, aquæ innatans, virtutis plantæ ditissimum. *Conserva* ex floribus, sensibus utilis.

SERPILLUM *Off. Botanicorum* THYMUS.
Classis Naturalis Ringentium. *Germ.* Wilder Thymian. *Gallis* Serpolet. *Anglis* Mother of Time.

Thymus verticillis in summis ramis congestis, foliis ovalibus, basi ciliatis, flore minore. *HALL.* Tum officinis, tum culinis, sua folia largitur, penetrabilissimum aromam habet, cum congeneribus, viribus corporis viventis indomitum, etiam sanguinem, & carnes inficiens, & suaviores reddens. Mel etiam has plantas sapit ex his confectum.

VIRES calidæ, stimulantés, attenuantes, a sequenti sola stypticitate distinctæ, ut serpilli tonicæ magis, thymi magis odoratæ. Infunditur in libra una liquidi ad unciam semis. *Externe* etiam in fomentis, balneis nervinis adhibetur.

PRÆPARATA. *Aqua stillatitia* balbutientibus pueris proficua. *Spiritus* multum stimulans, in linguæ paralyfi utilis; *oleum* stillatitium.

I

THY:

---

130 CARDIACA STIMULANTIA.

THYMUS *Off. Botanicorum. Classis Naturalis*
Ringentium. Germ. Thymian. Gallis Thym. An-
glis Thyme.

Thymus erectus, foliis ovatis, reflexis, floribus verticillato-spicatis **L.** tum officinis, tum **culinis**, suas largitur divitias, fragrantēs, aromaticas. **Ex hoc** certa encheirefi camphora elici potest.

USUS calidæ plantæ, ubi incidendum mucosum, ut in pectoris morbis, egregius, tum nervinus, emmenagogus, similis serpillio.

PRÆPARATA. *Oleum* essentialē thymi, quod tantæ est acrimoniæ, ut non solum omnia olea essentialia Europæa superet, sed etiam Americana æquet.

ZINGIBER *Off. BOERH. Nescio cur L. Amomum.*
Classis Naturalis Palmarum. Germ. Imber. Gallis
Gingembre. Anglis Zinger.

Zingiber scapo nudo, spica ovata. Jam veteribus cognitæ, quæ officinales sunt radices, etiam illis, ut nobis, condiebantur, hac diversitate, ut olim muria, hodie saccharo ferventur; saporis sunt acerrimi, fervidi piperini, aromatici, discissæ odoris fragrantissimi. Habemus radicem zingiberis communis, intus nigricantem, aliam zingiberis albi, albam, longe fervidiorem, etiam culinarem.

VIRES fervidæ, admodum acres. Conditarum radicum clementiores, ficcarum pertinaciores: in exolutione fibrarum ventriculi, intestinorum, in languore pituitoso & harum, & aliarum partium, in morbis palidus virginum, fluore albo, lethargo, hydropē, non spernendæ. Siccata radix rarius in pulvere datur ob nimiam acrimoniam, cum aliis dosis est gran. decem, duodecim; vinis medicatis ad unc. semis adjicitur. **Condita** ad drach. semis, integram exhibetur.

STIMU-

STIMULANTIA

GUMMI-RESINÆ

Succus vegetabilis terrestris, igne vix flagrans, aqua solubilis, gummi, succus vero vegetabilis oleosus, igne flagrans, spiritu vini solubilis, resina definitur. Quod ex utroque conflatur corpus, gummi-resina vocatur. Hi vero omnes succi, propria plantarum fabrica elaborati, secreti, effusi, insolati, naturales, etiam per artem quodammodo producti demonstrantur, ut horum principia melius perspiciantur. Cujuscunque vegetabilis mucilago, ad ignem lente inspissata, gummi exhibet. Exper. I. *du Pharmacien Modern. Paris 1750.* Hoc gummi oleo tartari, melle, emollitum, oleo essentiali quocunque imprægnatum, aere siccatum, constituit gummi-resinam Exp. I. II. idem gummi molle terebinthina nutritum, induratum, gummi-resinosum Exp. III. gummi arabicum ad consistentiam spissæ mucilaginis in aqua solutum, terebinthina infectum, gummi-resinosum Exp. IV. De resinis, bituminibus artificialibus, jam plurima experimenta existant. Vide BOERHAAVE. HOFFMANN.

AMMONIACUM GUMMI *Off. Botanicorum.*
Classis Ignoratur. *Germ.* Gummi Ammoniac.
Gallis Gomme Ammoniac. *Anglis* Gum-Ammoniacum.

Quod juxta Hammonis templum in aridis Lybiæ arenis colligeretur, ammoniacum dictum, jam veteribus in sincerum, thrausma, & minus probum, phyrama, distinctum fuit; utrumque adhuc nostræ officinæ habent. Probatum sordium expers, splendens, candidum, thuris similitudine. Succus odoris fragrantis, galbano virosioris, saporis dulcis, dein amaricantis, mire aromatici,

ci, pertinacis, acris, carbonibus injectus in flammam ardet. Aceto, & aqua calida solvitur totus, saliva diluitur. Incredibile est, quantum fragrantiae perdat, dum depuratur in officinis.

VIRES MEDICÆ. Anhelatoribus, orthopnoicis, comitialibus, laudat **DIOSCORIDES**; item, quibus humor in pectore coit, si cum melle delingatur, aut cum ptisanæ succo sorbeat. Asthmata specificè obvenit, juvat multum hypochondriacos, & hystericas. Forma commodissima est pillularis, dosis gran. decem omnino quadrihorio: vitello ovi soluti drach. semis cum aqua stillatitia, & syrupo pro haustu. Externe summum resolvens, indurationi glandulosæ, etiam articulari tumori conveniens; in aliis etiam magnum emolliens, maturans, prout diversis jungitur: priori in catu vitello ovorum, aceto scillitico solutum, posteriori melle, aliis subactum applicatur. Unguentis, emplastris frequenter commiscetur.

ASA FOETIDA *Off. Botanicor.* **FERULA.** *Clas-*
sis Naturalis Umbelliferarum. Germ. Teufels-
dreck. Gallis Asfa foetida. *Anglis* Devel's -dung.

Ferula foliis alternatim sinuatis, obtusis, L. gummi-refinam Perficam, quam asam foetidam officinæ vocant, ex incisa radice stillat. Est hæc lacryma candida, pinguis, cremori lactis in initio similis, ad aeris vero, ut & folis contactum coit, lentescit, fit consistens, subfusca, pinguis, variis grumis splendentibus, albis, flavis intercurrentibus variegata. Recentis fœtor vehementissimus, ut drachma una centum libras vetustioris superet, **KÆMPFERUS**; saporem allii habet, sed hoc ingratiorem, calidum, amarum penetrantem. Quis crederet æneum esse Persis guttur, & condimenti loco adhiberi! salivam lacteo colore inficit, licet in hac tota non solvatur. Loca suo fœtore plurima adimplet, & in pondere non minuitur, **BOYLEUS.** Phosphorus hic naturalis, ut opium, agit, abs eo, ut hujus incommoda habeat, **CHEYNE** *Biblioth. Britan. T. III. Anno 1734.* etiam transpirationem augeat. **IDEM.**

VIRES

VIRES præcedentibus stimulantiores, & in compe-
fendis spirituum animalium irregularibus motibus po-
tentiores, in phlegmaticis, quibus solum convenit.
Dosis non, sed forma præcedentium, eadem, pillularis:
datur ad grana quatuor, sex, octo. In paralyfi, ubi
stimulandum, artificialis etiam febris inducenda, scrupuli
unius, imo drachmæ semis pondere exhibetur; ut
interno, ita externo usu plurimum utilis: inde fiunt
poma, noduli, antihysterica, suffimigia uterina, em-
plaftra. Vis antihysterica eximia jam HOFFMAN-
NO. L. B. van SWIETEN probata, ut specifica
antidota vermibus laudata, *Acta Phys. Med. Vol. IX.*
gr. V. bis ter de die dosi.

BDELLIUM *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis
ignoratur. *Germ.* Bdellium. *Gallis* Bdellium. *Anglis*
Gum Bdellium.

Massa coloris ex fusco rubentis, utcunque pelluci-
da, odoris vix validi, non ingrati tamen, minimo ca-
lore ductilis, saporis in initio vix multi, dein subtilis-
simi, amaricantis, acris, sub hoc nomine habetur. Pro-
batur sordis expers, translucidum, suffitu odoratum.

VIRES MEDICÆ calefacientes, emollientes,
discutientes, omni puncto ammoniaco inferiores, cujus
caliditatem, amaritiam, facilem solubilitatem non ha-
bet; sæpe tamen aliis jungitur. Dosis prioris eadem,
etiam major.

GALBANUM GUMMI *Off. Botan.* FERULA.
BUBON L. Classis Naturalis Umbelliferarum.
Germ. Mutter-Hartz. *Gallis* Galbanum. *Anglis*
Gum Galbanum.

Bubon foliis rhomboideis, ferratis, glabris, umbel-
lis paucis, definit LINNÆUS plantam, quæ gummi-
resinam in Æthiopia largitur. Massa est, granulis tum
albicantibus pellucidis, tum flavescens, etiam ru-
fis variegata, lentescens, digitis calentibus ductilis,
saporis amaricantis, subacris, proprii, odoris miri, me-
dicati,

dicati, penetrabilissimi, ammoniaco intensioris. Spiritu vini solvitur, etiam in aquosis diluitur, & pro parte solvitur; igne accenditur. Multum impurum etiam depuratur, cum deperditione aromatis. Methodus DIOSCORIDI præscripta inculcanda pharmacopœis.

VIRES calefacientes, resolventes, discutientes, omnibus notæ, ad suppressos menses restituendos, album fluorem percurandum, & obstructions tollendas, utiles. Vires odoratæ, subtiles, penetrantissimæ, ubi perturbatus spirituum motus corpus exagitat, ut in passione hysterica, tum aliis, ab eadem excitatis morbis convulsivis, etiam epilepsia, admodum proficiat. Forma, & dosis præcedentium. Externe etiam in eadem indicatione umbilico, forma emplastri, pulvere castorei insperso, applicatur, tum potenter incidit, emollit, maturat: etiam ad resolvendos bubones, & anthraces adhibetur.

GUMMI LACCA *Off.* Classis Natur. Ignota
Germ. Lacca. *Gallis.* Lacque.

Mirum corpus! gummi non est, licet vulgo sic vocetur; quia in aqua non solvitur, NEUMANN. At nec cera est, ut contendit NEUMANN, quod oleis non pateat, LEMERY *Acad. des Sciences* 1710. quod vitreæ duritiei sit, BOERHAAVE. Sed neque resina est, LEMERY. *ibid.* at mixta inter gummi, & resinam media substantia, IDEM. A formicis volantibus Indiæ ex arboribus colligitur, GEOFFROY. *Acad. des Sciences* 1714. cum & formicarum chrysalides in hæc inveniuntur, GEOFFROY, *Illustris. L. B.* van SWIETEN, in experimentis; accensa odorem gratum, dein foetidum, animalis substantiæ spargat, GEOFFROY, NEUMANN. A chrysalidum exuviis rubris laccæ color, GEOFFROY. Gummi lacca duplex est. In granulis deterior, lota, insecto orba, in ramulis optima, subamara, adstringens, salivam colore purpureo tingens. Varias laccæ solutiones tentavit LEMERY *Acad. de Sciences* 1710. Oleum olivarum parum, oleum terebinthinæ, spiritus vini, leniter tinge-

tingebantur. Aqua aluminosa ad satietatem imprægnabatur, & acida debilia multum, fortiora fossilia parum, mutabantur, oleum tartari efficaciam satis magnam in laccam habuit. *ibidem*.

USUS MEDICUS simplicis vix ullus; tincturæ cum alumine factæ, in laxis ulceribus, scorbuticis, gingivarum laxitate, multus, & egregius: Tincturæ spirituosæ, in arthritide, rheumatismo, hydrope, scorbuto lento, gutt. quadraginta, bis, ter die dosi, **BOERHAAVE** laudatus.

MYRRHA *Off. Botanicorum. Classis desideratus.*
Germ. Myrrhe. Gallis Myrrhe. Anglis Myrrh.

Sitne myrrha nostra myrrha veterum, nondum definitum est. Raram olim fuisse, multiplicem, etiam adulteratam opocarpaso, succo venenato, strangulante, **GALENUS** reliquit. Nostra glebis figuræ irregularis, variæ etiam magnitudinis, asperis, subpellucidis, coloris flavi, rufi, aut etiam ferruginei, odoris grati, saporis amari, subacris, balsamici, deprehenditur, sæpe etiam admixtione aliorum vitata. Solvitur tota fere in saliva, cui etiam suas divitias largitur, ita tamen, ut non perfecte referetur, nec in aquosis, nec in spiritu vini, nec oleagiosis, quod triplici constet principio, gummoso pro maxima parte, dein resinoso satis parco, tum oleoso; hinc flammam etiam myrrha concipit.

VIRES in glutinoso spontaneo, in inertî fibra, eximæ: unde laudavere in morbis ventriculi, intestinorum, uteri, frigidis, laxis, quibus non immerito dicata myrrha est. Vis balsamica, & antiputredinosa, jam veteribus cognita Ægyptiis, hodie pariter celebratissima est, in gangræna, putridis ulceribus proficua. Interne raro in pulvere exhiberi solet, ob insignem amaritiam, tamen datur cum saccharo cando. Forma pillularis apta; omni quadrihorio grana novem exhiberi possunt. Externus pulvis ustatiore, ulceribus, ossibus cariosis inspergitur, etiam suffimigio utilis. Cæterum & in decoctis, emplastris, unguentis, applicatur.

mala

PRÆPARATA. Tinctura myrrhæ BOER-
 HA AVE ^{optima}, officinarum, quæ essentia vocatur,
 haud adeo sedule præparata, in calibus recensitis a gut-
 tis quindecim, viginti, triginta, interno usu utilis: ex-
 terne in ulceribus sinuosis sæpe, tamen non semper,
 tum ob salem alcalinum, tum ob spiritum, corrugantem
 partes solidas, proficua; quibus rebus pro re nata prior,
 aut alia sine sale alcalino facta, aut vinosa, aquosa,
 chirurgis in usu esse debet. Oleum destillatum in chro-
 nicis pectoris vitiis, tussi inveterata, asthma humido,
 magnæ laudis, forma elæosacchari sumptum, etiam
 reficiens, & recreans, miasma arcens, teste FR. HOFF-
 MANNO. Oleum myrrhæ per deliquium, rectius
 liquamen myrrhæ, fissuris labiorum, papillarum in mam-
 mis, excoriationibus aliis, etiam ulceribus medetur,
 cum balsamo peruviano, vitello ovorum, in linimen-
 tum coactum. ♀

COMPOSITA multa sunt. Elixir proprietatis. &c.

OPOPANAX. *Off. Botanicorum* PASTINACA.
 Classis Naturalis Umbelliferarum. *German.* Heil-
 wurtz Gummi. *Gallis* Opopanax. *Anglis* Gum
 Opopanax.

Pastinaca foliis decomposito-pinnatis. Plantam Ita-
 liæ, Siciliæ, hanc gummi-resinam fundentem, ita desi-
 nit L. licet non videatur immutandum nomen DIO-
 SCORIDIS fuisse, qui panacem vocavit heracleum,
 & succum exacte descripsit. Lacryma pisi magnitudi-
 nis, in summa cute rufum, vel croceum colorem, in-
 terne album, aut subflavum habet, pinguis est, fragi-
 lis tamen, odoris gravis, saporis amari, salivam lacteo
 colore inficiens. In saliva solvitur, in aqua & sol-
 vitur, & deliquescit, & hanc turbat; flammam etiam
 concipit; ut partim gummeo, partim oleoso, & resi-
 noso principio constet. Mala encheiresi depuratur.
 Etiam pulverisari se patitur.

VIRES ad incidenda viscida, stimulanda languida
 solida, compefcendum inordinatum spirituum motum,
 forma pillulari cum gummi ammoniaco, vel galbano,
 non

CARDIACA STIMULANTIA. 137

---

non inefficaces. Externe ut præcedentia, emollit, discutit, resolvit, ulcera mundat, firmat, & his carnem superducit.

SAGAPENUM *Off. Botanicorum.* Classis desideratur. *Germ.* Serapin-Saft. *Gallis* Sagapenum. *Anglis* Sagapenum.

Sagapenum colorem habet fuscum, multis parvis granis, albi & flavi coloris, variegatum: attactum lentescit, odoris gravis, virosi, alliati compositi, saporis amari, acris, mordacis; flammam concipit; aqua, vino, aceto coctum solvitur. Gummi-resina est pertinacis stimuli, sub exigua mole copiosissimi, depuratione enervandi.

VIRES emmenagogas específicas **L.** habet; in morbis mucosis pulmonum, in obstructionibus viscerum abdominalium egregias, **ALII.** In spirituum ataxia, nervorum morbis, spasmo, tremore, paralyfi, palmam galbano præripere videtur, acrius, pertinacius, virolius, ex alio, afa foetida, galbano, quasi compositum medicamentum. Dosis, & forma præcedentium eadem. Externus pariter idem, ac præcedentium usus.

RESINÆ.

Olea essentialia concreta, acido nutrita, **RESINÆ,** a gummi distinguuntur:

- I. Inflammabilitate.
- II. Indissolubilitate in aqua, *si pura fuerint.*
- III. Facili in spiritu vini solubilitate.
- IV. Odore aromatico.

A balsamis fluidis differunt majori copia acidi, ut ex his oleum essentialia seorsim sisti non possit. **MAC-
QUER.**

15

BEN.

BENZOINUM *Off. Botanicorum* LAURUS.
 Classis Incompletarum. *Germ.* Benzoe. *Gallis*
 Benjoin. *Anglis* Benjamin.

Laurus foliis enerviis, obverse ovatis, utrinque acutis, integris, annuis, definitur planta, quæ hanc resinam officinis largitur. Est hæc arida, fragilis, varii coloris, ex fusco flavescens, amygdalodes optima, odoris in suffitu suavissimi, saporis excitantis, pinguis, balsamici, balsami peruviani. Inflammabilis est, spiritu vini rectificatissimo solubilis, aquæ calidæ etiam suas vires odoratas, salinas largiens, tum in decocto inspissato, flores suos in fundo exhibens, splendentes, elegantissimos, **HOFFMANN** de *Bals.* ut adeo constet parte resinosa, oleosa, salina. Infusum aquæ calidæ aliquot horis Benzoinum, brevi suum salem dimittit, **GEOFFROY.** *Acad. de Sciences* 1738. refrigerata aqua concretescentem in acus, **MACQUER.** In spiritu vini solubiles sunt flores **IDEM** ob oleum, quod illis inest.

USUS ipsius simplicis internus rarus. Externus tum in aliis, tum suffimigiis ad partes laxas roborandas, frequens; in pulmonum affectibus tamen, quia acres, stimulantur, sublimantur flores, suspectus, qui in asthma, & pulmonum infarctu interne præscripti valent.

PRÆPARATA. Flores sublimatione parati, optimi, nivei, primo sapidi, grati, dein fauces ignea acrimonia urentes, multum stimulantur, incidentes, in infarctu pulmonum, asthma, efficaces, gran. trium, quatuor, sex, etiam decem dosi, forma pillulari cum olibano, mastiche, aliis. Tinctura flavo rubicunda, temperate balsamica, etiam virtute roborante, resolvente pectorali dives, syrupo convenienti, aut alio menstruo, ad guttas viginti, triginta exhibenda, etiam in externum usum aquæ mixta, quam lactescere facit, cosmetica, & ob id lac virginale dicta.

ELE.

ELEMI GUMMI *Off. Botanicorum.* Classis Ignoratur. *Germ.* Gummi Elemi, *Gallis* Gomme Elemi. *Anglis* Gum Elemi.

Quæ hunc succum resinofum in nova Hispania fert arbor, elemifera dicta recte a **PLUCKNETIO** fuit. Resina ipsa pellucida, ex albo viridis, lenta, odorata, leni calore ductilis, saporis balsamici, utcunque terebinthinacei, foliis arundinaceis tecta advehitur: principia balsamorum habet.

USUS externus chirurgis maximus, vulnerarius, mundans, detergens, incarnans, in vulneribus capitis, etiam tendinum puncturis; tum in tumoribus discutiens.

LADANUM. vide p. 101.

MASTIX *Off. Botanicorum* **PISTACHIA.** Classis Naturalis Amentacearum. *Germ.* Mastix. *Gallis* Mastic. *Anglis* Gum-Mastic.

Pistachia foliis abrupte pinnatis, resinofam hanc lacrymam, pallidam, aromaticam, masticatam nivis instar albescentem, fundit.

USUS MEDICUS internus scopo roborante multus; in catarrhis mucosis, ventriculi laxitate, fluore albo; potam veteri tussi mederi **DIOSCORIDES.** In pulverem contrita, aut in catapotia redacta datur drachmæ semis dosi: denti etiam carioso intruditur; & pro corpore masticandorum adhibetur, huic etiam comode piper, pyrethrum, alia acria, incorporantur. Chirurghi pulverem ossibus denudatis inspergunt, ut eo citius coeant, & compleantur; tum spatula calida in emplastrum extendunt, odontalgis utile; adhæc soluta spiritu vini resina, super alutam extensa, ischiadicis solatio est, multiplici experimento.

PIX est ex pini abietisve radicibus, & pinguioribus partibus, per ignem eliquata, resinosa materies, quæ ita servata, liquida; cocta vero ad duritiem, & exsiccata solida, sicca, pix nigra, navalis vocatur: prior duplex, vilior una, altera nobilior; vilior ad nos adfertur

tur, & ex hac oleum templinum *Off.* conficitur. Destillationis ope, venalis dat aquam, acidissimam totius regni vegetabilis, abs fermentatione paratam: Oleum album certa encheiresi, igneum, acidum: Oleum rubrum, quod in alcohole submergitur, & hoc non tingit; tum caput mortuum; ut consistet sale acido, oleo, gummi commixto, WALLERIUS *At.* *Phys. Acad. N. C. Vol. IX.* Est inter picem Norvegicam, & Thuringicam multa differentia ratione principiorum, BREVRERI *At.* *Phys. N. C. Vol. X.* Aqua picis fit, dum picis liquidæ pars una, & aquæ puræ partes duæ commoventur, & commiscentur invicem, dein per viginti quatuor, & ultra, horas, ad quietem reponuntur, tum decantetur aqua, filtretur, & usui servetur. Aqua picis specifica in scirrho, cancro mammarum, QUADRIO, utilis in ulceribus & fistulis LEBEAUV *Revueil periodique &c. T. VII.* Nimium laudavit BERCKELEY Episcopus Hibernus, qui ejus usum primus in medicinam introduxit, & legi debet. In asthma, ab hydrope pectoris dependente, funestum eventum notat WALLERIUS. *Acad. N. C. Vol. IX.* Essentia picis liquidæ, HOMPWOOD adeo celebrata, nihil aliud est, quam simplex extractio picis liquidæ Norvegicæ, cum spiritu vini tartarifato parata, BREVRERI testimonio *Acad. N. C. Vol. X.*

PIX SICCA artis potius, quam naturæ productum, inter dropacismos chirurgis olim tantum usurpatum.

SANDARACA *Off. Botanicorum* JUNIPERUS. *Classis Naturalis Amentacearum. Germ.* Wachholder-Gummi. *Gallis* Gomme de Génévrier. *Anglis* Gum Sandaracha.

Juniperus foliis sessilibus, patentibus, lacrymam officinis sandaracam dictam fundit, multum carminativam, & adeo, ut urinam violaceo colore inficiat, diureticam. Dosis scrupulus unus, bis ter de die in calculo, morbis pituitosis; suffitus ad catarrhos laudatur.

STY.

CARDIACA STIMULANTIA. 141

STYRAX SOLIDA *Off. Botanicorum.* Classis Naturalis Calyciflorarum. *Germ.* Styrax. *Gallis* Storax. *Anglis* Storax.

Lacryma resinosa in calamis, seu cannula fistulis olim advecta, calamita officinis dicta est; purior hodie, & sincerior hoc nomine intelligitur, eaque est admodum rara; in massas rubras, fere fuscas, odoris jucundi, balsamici, saporis resinosi, dulcis, non adeo acris, compacta vulgaris visitur. In saliva non solvitur, sed ductilis fit, prunis injecta liquatur, flamma admodum ardet, & claro incendio lucet, odoris fragrantissimi: Inde resinam duplici modo, vel per expressionem, quando prius cum vini pauxillo maceratur ad humectationem, vel per extractionem cum spiritu vini rectificatissimo, parabat **HOFFMANN** de *Balsamis*.

VIRES balsamicas laudant, ad suppuratos renum, vesicæ morbos: tum tussi, destillationibus, raucedini, gravedini, & interceptæ voci, asthma, mederi affirmant. Interne raro, & non nisi forma pillulari datur. Externe suffimigiis nervinis, balsamis, emplastris, unguentis recipitur. Sunt qui a gr. XV. ad XXX. pro dosi præscribant.

PRÆPARATA. COMPOSITA. *Oleum* stillatitium. *Pillule* de styrace opio nimis gravidæ, ut vis styracis nulla sit. Dosis gr. III. IV.

TACAMAHACA *Off. POPULUS Botanicorum.* Classis Naturalis Amentacearum. *Gallis* Gomme Tacamahaque. *Anglis* Gum Tacamahaca.

Populus foliis oblongis, acutis, hanc odoris fragrantissimi resinam, discutientem frigida, dolentia lenientem, in vomitu, passione hysterica, in suffitu, & emplastro laudatam, concedit,

*hanc resinam vini in
integrum solvit, cum aqua solem
odore et sapore
extrahit.* **THUS.**

THUS, seu OLIBANUM *Off. Botanicorum JUNIPERUS.* Classis Naturalis Amentacearum.
Germ. Weyrauch. Gallis Encens. Anglis White Frankincense.

Juniperus foliis undique imbricatis, ovatis, obtusis, definitur arbor, quæ olibanum, vel thus masculum, lacrymam gummi-resinosam, flavescentem, amaram largitur. Gummi oleaginosum olibanum nostrum dici debere contendit *Le pharmacien Moderne traduit de L'Anglois.* Paris 1750.

USUS MEDICUS vulnerarius in ulceribus, ficcans, roborans in catarrhosis defluxionibus; dosis scrup. unus, duo, bis ter de die. Externe suffimigiis additur, etiam aliis.

BITUMINA.

---

^p**A**n sunt corpora vegetabilia, resinosa, acido minerali specificata, ut **MACQUER?** Spiritu vini non solvuntur, **IDEM.**

PETROLEUM *Off. BITUMEN Mineral.*
 Classis Naturalis Minerarum, Ordo Sulphurear.
Germ. Berg-öhl. Gallis Petrole. Anglis Rock-oil.

Bitumen liquidum album, & rufum: prius naphtha, fluidissimum, album, facile inflammabile: posterius petroleum, crassius, fluidum obscure brunnium; utrumque Italia habet, unum, vel alterum etiam in aliis regnis, scaturientibus fontibus supernatat: in Gallis ex fonte Gabiano habetur purissimum, brunnium, tum ex fonte Rattwick Dalekarliæ, ex fonte Ozzenfi Parmensi. Raro sincerum in officinis habetur: Batavis arte fieri **NEUMANNUS** voluit. Criterium sinceri est, indissolubilitas in spiritu vini; est enim oleum

oleum minerale; factitium, in hoc, ut omne vegetabile, solvitur. Cæterum principia bituminum eadem. Aqua, terra inflammabilis, acidum vitriolicum. A bituminis amarities aquæ marinæ dependet. WALLERIUS *Hydrologia* p. 71.

USUS MEDICUS ad promovendam expectorationem utilis, ad colicam pictonum specificus, LINNÆUS: tum etiam ad dolores osteocopos, tæniam valet, IDEM, ad vermes gutt. triginta assumptæ in iusculo, vel alio vehiculo, ad vomitum sistendum, febres curandas, idem pondus die paroxysmi: juvat etiam temporibus, naribus inunctum, lethargicos, apoplecticos, colicos abdomini, maxillis dentium doloribus laborantes. *Scheda dell' olio di sasso in parma* 1746. Est adhuc petroleum napelli antidotum; si enim sanguini a succo napelli coagulato petroleum affundatur, resolvitur. *Ephem. N. C. BLAW.* Ad exusta gelu membra sumopere laudatur, WALLERIUS *Mineralogie* p. 253.

SUCCINUM *Off. Mineralog.* Classis Naturalis Minerarum, Ordo Sulphurearum. *Germ.* Bernstein. *Gallis* Carabé. *Anglis* Amber.

Succinum pellucidum W. & tale album & citrinum officinarum, e mari baltico collectum, marinum, vel haustile, e terra excussum, fossile audit. Est vero succinum substantia bituminosa, pellucida, arida, fragilis, electrica, saporis acris, odoris specifici fragrantis accensa; liquida primo dein magis consistit, unde succino varia inclusa. Corpus non satis notum, vegetabile resinofum productum, acido minerali specificatum. **FOTHERGILL.** *Transact. Philos.* Nro. 472. asseruit. Hanc sententiam a clarissimis chemicis assumptam dudum **MACQUER** habet.

Principia habere bituminum omnes reliquere; acidum ejus vitriolicum **HOFFMANN.** acidum salis marini, **BOURDELIN.** *Acad. des Scienc.* 1742. Acidum salis volatilis succini, vegetabile esse, **POTT.** *Acad. de Berlin.* 1753. Sed nec acido aceti, nec acido nitri, nec acido salis succinum patet, ex asse vero oleo vitrioli.

trioli dissolvitur, solutione etiam omnibus aliis acidis præcipitata, *Cl. STOCHARD*: nec etiam cum alcali producit tartarum solubilem, tartarum tartarifatum, *IDEM*. Solvi spiritu vini reliquit *Cl. GEOFFROY*, contraria sunt experimenta *Cl. STOCHARD. Dissertatione de succino*. Solvi vero omnibus balsamis vegetabilium, oleis maxime pressis, nil solvi in oleis stillatitiis, nec ipso succini oleo, *STOCHARD*. In analysi ægerrime suam destillatione largitur oleum, tumque adhuc empyreumaticum: in eo arcanum est, ut succinum cum sale tartari probe calcinato teratur, & affuso spiritu vini rectificatissimo destilletur, tum obtinetur spiritus fragrans, in nervorum debilitatibus magni faciendus, *HOFFMANN*. Ex torrefacto succino, calcinato alumine, mixtis parari pyrophorus potest, flammæ cæruleæ, *STOCHARD*.

VIS MEDICA ad externa, tum in suffimigiis ad corrigendum aerem, tum in rheumaticis ad roborandas partes laxas, multis tantum utilis habetur, quod in substantia assumtum in corpore nostro non solvatur; hinc etiam inutile *FOTHERGILL* habet. Alii virtute roborante, nervina, in frigidis cerebri morbis, catarrhis, fluore albo, hysterica passione, multum laudant, dosi gran. decem ad triginta in ovo forbilli, conserva; priores pro se chemiam, posteriores naturam habent; sed etiam priores chemico examine decepti videntur, siquidem etiam in pulvere medicamentosum esse *BOURDELIN Acad. de Sciences 1742*. & succinum in alcohol redactum, aquæ calidæ infusum, non solum illi saporem aromaticum acidum conciliare, sed etiam evaporatum liquidum crystallos dimittere, verum sal succini, *GEOFFROY Acad. de Sciences 1738*. satis superque probarunt. Quod si etiam hæc experimenta non superessent, ut contestantur a *Cl. STOCHARD*, de medicamentorum viribus ex officina humana potius, quam chemica, dicendum, docet effectus.

PRÆPARATA. *Essentia succini cum spiritu vini tartarifato præparata, multum antihysterica, resolvens, pituitosis utilis: datur a guttis decem, ad triginta.*
Oleum

Oleum rectificatum succini, magnum movens, paralyticis, epilepticis, hemiplecticis, illinitum, etiam interne datum, multis morbis utile, **CURVI SEMMEO** *pug. Rerum Indicarum*. *Sal* succini volatile acidum, serosis morbis proficuum, lethargicis, apoplecticis a causa frigida conducens, dosi gran. quatuor ad duodecim. At vix alius in officinis sal adeo sophisticatus! *sale* crudo ammoniaco cum oleo brunniore succini, **GODFREY**, *Useful discoveries*, *sale* marino cum cremore tartari, etiam *sale* volatili C. C. **BOURDELIN**. *Acad. de Sciences* 1742. Detegitur vero fraus spiritu vini, etiam aqua tepida. Rectificandi succini salis methodum dedit **CARTHEUSER** *Act. Mog. T. I.* Liquor cornu cervi succinatus est sal succini spiritu cornu cervi solutus, quasi neuter factus, **HOFFMANN**, *de Selectioribus Medicamentis*, ad eadem utilis: valet in convulsionibus.

ODORES SUBSTANTIARUM SINGULARES.

AMBRA GRYSEA *Off. Histor. Naturalis*. Resignum ignotum. *Germ.* Ambra. *Gallis* Ambre Gris. *Anglis* Ambre Gris.

De ejus historia plurimum controvertitur: vegetabile productum post **SERAPIONEM** acutissimus **SCALIGER**. Animale, excrementum avium, vitulorum marinarum plurimi afferunt, balænarum productum, *Cl. ATKINS philosoph. Transactions* Nro. 387. productum apum, ita *Clariss. LEMERY. FORMEY*. Minerale, bitumen omnes orientales, chemicorum co-

K

hors,

hors, & materiae medicae scriptores, sustinent, & quod non solvatur in spiritu vini rectificatissimo, confirmant *Transact. philosoph.* Nro. 433. Capturae modus certior; post praegressam enim fortem pelagi agitationem, in mari Indico ad partem Africae, & vicinas insulas a Mozambicis usque ad mare rubrum, modo prorsus singulari, odoratu piscatur; forma massae, variae magnitudinis, centum, ducentarum librarum ponderis jam capta est.

Magna est hujus substantiae differentia; optima grysea, cinerea foris, intus miculis albis splendida, liquefacta calore acus ignitae pinguis, odorata, candicanti laminae imposita paucos cineres relinquens, quod nationum ultra Gangem sitarum criterium; aquae ebullientis vase clauso rapitata immissa aequabiliter liquata, & sese in superficie extendens, quod Chinesum. Postremae nota extus albida, debilis odoris. Omnium abjectissima nigrior est, vel ex balenae corpore desumpta, vel pice, cera, resina, storace, & aliis adulterata. Quoad usum scire juvat in superiori India, Persia, Arabia, in conditis, ut nos saccharo, uti, *Chinenses*, Japonenses, aromatibus miscere, ut horum odor acuat: ipsa enim per se non adeo odorata est, moscho, zibetho acuada. Analyti chemica drachma una, dedit scrupulos duos cum semisse olei, aquae grana quinque, salis grana duo, pulv. circiter granum unum. **NEUMANN.** *Transact. Philosoph.* Nro. 439. in suis experimentis saltem alii non obtinere. *Ibidem* p. 437.

USUS MEDICUS ad vitam producendam multum conferre, orientales, & **VERULAMIUS** credunt. Vires nervinas, spiritus languentes excitantes, non spernendas possidet, experimento **BOSWEL**, cui a granis decem nihil mutatum, a triginta vero pulsus fortior, plenior, celerior, placidus non molestus per omnes nervos artuum tremor, robur, laetitia, firmitus ad omnes mentis actiones cerebrum, acutior auditus, perspicacior visus, etiam veneris stimulus, per horam durarunt. Vires in paralyti promittit, sed drachmae semis ad minimum pondere; nonne, & moscho, zibetho acuari vis potest? Cur non tentaretur in tetano
cum

cum spe successus? Ambra plenarie in corpore solvi a multis negatur, id vero parum interest, modo cognita doli corpus mutet, ut mutat. Ambra ex balanis nigra, efficta est: *elne* alio argumento opus? Ad longævitatem facere exemplis LINNÆUS, probat, odore nobiles in Barbaria longævos reddi, & pharmacopœum Calecutiæ annos 160. vixisse ex solo ambra odoratu, perhibet.

PRÆPARATA. *Essentia ambra liquida* efficax, difficilis paratu: officinæ quidem conficiunt. Optimæ, quæ in Hollandia, & Portugallia parantur, habentur. Docet in *Philosoph. Transact.* Nro. 433. & *sequentibus*, methodum omnibus ignotam NEUMANNUS conficiendæ tincturæ cum spiritu vini rectificatissimo, ad ebullitionem fervido, in quo, quæ cæterum etiam in eodem, vel simplici, vel tartarifato, non penitus solvebatur ambra, tota fere solveretur; peculiari etiam se menstruo præparasse FR. HOFFMANN, quæ vires prostratas potenter erigeret, & dolores demulceret, & placidum somnum induceret *Dissert. de Balsamis* habet. *Essentia ambra sicca*, moscho acuata, non ignobilis.

CAMPHORA *Off. Botanicorum* LAURUS. Classis Incompletarum. *Germ.* Kampfer. *Gallis* Camphre. *Anglis* Camphire.

Laurus foliis lanceolato-ovatis, trinerviis, nervis supra basim unitis L. Illa potissimum arbor est, quæ nobis camphoram, vel camphuram officinarum largitur, licet aliæ adhuc plures sint, ex quibus elici posset: ut ex cinnamomo, zedoaria, mentha, schœnantho, abrotano, millefolio, bellide, cardamomo, junipero, regionum calidarum; imo etiam ex plantis balsamicis nostrarum, ut rore marino, salvia, hyssopo, lavendula, hornino, agerato, majorana, thymo &c. Japonensis, aut Sinenis *Off.* camphora est; Borneensis enim, & Sumatrana in loco natali pretiosissima, nobis invisa, admodum rara.

K 9

Quid

Quid sit Camphora? non facile dictu: succus vegetabilis, inflammabilis, in aere calido volatilis, gumini non est, quia non solvitur perfecte in aqua. Non esse tamen solutionem camphoræ in aqua impossibilem, licet perfecta non detur, *Acad. N. C. Novis Actis T. I.* asseritur. Licet flagret in igne, in spiritu vini solvatur, & oleis, resina tamen non est, quod liquetur spiritu nitri, & aqua regis, ab oleo vitrioli concentrato solvatur sine motu aut aucto calore, *MACQUER*, liquetur, & sublimetur spiritu salis, quod principia resinarum in hac demonstrari non possint, cineres nullos relinquat, tota sublimetur. Sed nec sal dici potest, quia in aqua non solvitur, & accensa flagrat. Videtur esse corpus specificum, quo nec ullum volatilius, aut inflammabilius, licet igne vitri ægerrime accendatur, de *BERGEN Acad. N. C. Novis Actis T. I.* nec purius, cum ex centenario camphoræ sublimato caput mortuum esset solum unciarum duarum, *GODFREY. Treasure of Discoveries.* Cujus proprietates sint, in aere aperto in integrum fere avolare, in aqua frigida non solvi, in calida in oleum resolvi, facile accendi, etiam in aqua, & nive comburi, in oleis tam pressis, quam stillatitiis, spiritibus fermentatis solvi.

Principia camphoræ hucusque ars non detexit, terra patefacta non est, acidum non demonstratum, licet his constare velit *NEUMANN*. Ex oleo flavo vini, & spiritu acido vinoso, camphoræ speciem produxit, *Cl. HELLOT*. Sitne camphora æther solidus, forma concreta *Cl. MACQUER* interrogat?

Quæ in officinis habetur camphora, non lacryma est, sed arte educta ex hac arbore, sublimata substantia, subpinguis, candida, in panes coacta, odoris fragrantissimi, & penetrabilissimi, saporis acris, amarican-tis. Hæc demum arcana Batavis methodo purificatur, *NEUMANN*, in ea tamen arcani nihil est, *MARGGRAF*, cum tres, quatuorve partes crude camphoræ, uni parti extinctæ calcis mixtæ, sublimatæ, camphoram elegantissimam exhibeant, *IDEM*.

Hanc.

Hanc substantiam fervidum aroma habere, non solum ingens vis aromatica, sed & aromatis tenuitas, volatilitas, amarities, & assumptæ camphoræ in corpore humano effectus, ipse camphoram spirans sudor, loquuntur. ♀

VIRES calefacientes admodum, stimulantés, penetrantes, in miasmate subtili suscepto, adhuc in corpore vago, miræ, dum granorum duorum, trium dosi in substantia, vel cum pauxillo spiritus vinosi trita, sacchari quantitate perfecte mixta, affuso aceto calefacto datur camphora, MEAD: ubi vero jam malum insedit, & inflammatio partem adurit, præpostere. In arcendis inflammationibus tamen FR. HOFFMANN laudat de *Selectioribus Medicamentis, & Specificis*, in iisdem *Acad. N. C. Vol. V.* Iterum in exanthemate, scabie, aut alia quacunquè materie ab aliis partibus retropulsa, efficaces habentur, etiam spasms, convulsionibus, morbis nervorum, teste Davide KINNEIR *Bibl. Britan. T. I. Anno 1733.* utiles: adhæc in gangræna partium internarum laudatæ, dosi, gran. quinque, bis decem, ut & in mania drachmæ semis pondere, bis de die, mane, & vesperi, maximo cum successu *Philosoph. Transact. Nro. 400.* etiam scrup. duorum pondere in nosocomio regio Edimburgensi: eadem in Hispanico Viennensi gummi tragacantha subacta datur maniacis, non æquali in omnibus successu, observante expertissimo hujus nosocomii medico AUENBRUKER, de quo observationes expectamus. ♀

Forma pulveris sine aliis terreis non facilis: mixtura, vitello ovi aut amygdalis subigenda camphora, addito syrupo, utcunque apta, pillularum aptissima: inconcine in emulsionibus datur, etiam saccharo difficulter unita manens. Accensa sæpius in aquam projecta vim multam aquæ, quæ potu puerperis admodum utilis, aristolochica, communicat. Camphoram feliciter mercurio dulci uniri, & aliis remediis mercurialibus addi, mercurialium acrimoniam infringere, eam minima vasa penetrare, salivationem etiam impedire, QUINCY, quod tum aliis, tum *Cl. TILLOLOY*

K 3

obfirma-

obfirmatum, *Recueil periodique &c.* T. VII. at hæc dudum jam novit BATEUS. ρ Turbithum minerale, medicamentum violentissimum, camphora pacatum fit, & diaphoreticum. In chirurgia ad dissolvendos tum frigidos, tum a sanguine extravasato sanguineos sine inflammatione tumores, ad impediendam putredinem ulcerum, cariem ossium, usus maximus, in suffitibus, sacculis, fomentis, pulvere &c. Adhæc contra ambusia præfens medicina camphora spiritu lumbricorum soluta, *Biblioth. Britan.* T. VI. 1735. Formicas a camphora perturbari, commoveri, varia ex accensa camphora infecta mori, etiam tineas necari, experimenta sunt *Bonomens. scient. & Artium Institut.* ρ Variolarum miasma infitioni destinatum destruxisse camphoram, *The Gentleman's Magazine, for September, December 1752. 1753.* An ex hoc casu fortuito aliquid expectandum?

PRÆPARATA, COMPOSITA. *Spiritus vini Camphoratus* externo usu chirurgis admodum frequens, non tamen semper ulceribus utilis, humores coegens, solida crispans, aquæ haud miscibilis; unde paravere, cum sale tartari destillando, spiritum camphoræ ditissimum, aquæ miscibilem, inique NEUMANNO censuratum. *Oleum stillatitium validum, oleum per solutionem factum*, quod est camphora in oleo amygdalino soluta, ad inunctiones, & externum usum utile. Eodem modo cum essentia myrrhæ, tinctura aloes, camphora solvi potest, & concinnari ad proserpentem gangrænam, ossium cariem, remedium efficacissimum.

CASTOREUM *Off. Zoologorum* CASTOR. *Class.* Mammalium. *ordo* Glirium. *Germ.* Biebergel. *Gallis* Castoreum. *Anglis* Castor.

Fiber, vel Castor cauda ovata, plana, nuncupatur animal, quod castoreum officinarum suppeditat. Est vero hæc substantia humor pinguis oleaginosus, in folliculis propriis, juxta anum hujus animalis sitis, secretus, ut mel flavus, & ut sebum unctuosus, instar terebinthinæ combustibilis, in camino inspissatus, siccatus. Quem usum in animali habeat hic liquor, zoographi disceptant. Casto-

---

CARDIACA STIMULANTIA. 151

Castoreum pro regione diversum est: æstumatur Dan-
tiscanum, Prussicum, Polonicum, dein Russicum, &
Americanum, infimum Canadense est. Sæpe etiam cor-
rumpitur ammoniaco, opopanace, sagapeno, arenis,
melle; odore, & solutione fraus detegitur. Opii cor-
rectorium esse multi asserunt, nemo probat.

VIRES calefacientes, inordinatos spirituum mo-
tus in hysteriis & hypochondriacis compescentes, ma-
xime si a causa frigida exorti, omnibus laudatæ: an-
tispasmodicas, nervinas, alii deprædicant. Forma licet
varia esse possit, pillularum commodissima cum gum-
matibus, ita, ut omni trihorio quatuor, sex grana, ex-
hibita suo viroso odore omnes humores intestinorum
imprægnent constanter. Externe inter odoramaenta hy-
sterica, & crudum, & accensum locum habet, tum
etiam admiscetur emplastris, unguentis nervinis, &
aliis.

PRÆPARATA. *Essentia* castorei sale tartari para-
ta, in iisdem casibus utilis, a guttis decem ad viginti,
triginta, exhibenda bis, ter de die. *Extractum* castorei
laudabilis virtutis. *Oleum* castorei per infusionem, dein
coctionem, paratum, oleum est maxime compositum,
inter ejus præparata haud recensendum, membris para-
lyticis, convulsis, inunctione subveniens.

MOSCHUS *Off. Zoologorum.* Classis Naturalis
Mammalium. Ordo Pecorum. *Germ.* Biesam. *Gallis*
Musc. *Anglis* Musk.

Moschus liquor pinguis est, unctuosus, subacris,
odoris miri, caput tentantis, vesicula, sub umbilico
animalis moschiferi latente, secretus, siccatus. An
verus semper moschus, qui ad nos adfertur? multa
dubitatio; immensa copia per totum terrarum orbem
dispensata, in China æquali argenti pondere empta,
tum, ne genuina extra regionem divendatur sanies,
publica lex, omnem dubitationem diluunt: aromata-
riorum etiam, fibras carneas in moscho manifeste de-
monstrantium, experimenta, magis adhuc confirmant,

K 4

ut

ut clarum sit moschum nostrum officinarum ex sanguine, & carne hujus animalis contritis, cum exigua hujus saniei portione remixtis, factitium esse. Cæterum mirabile fati, quod ex miscella diversorum similibus fragrantia: ex galbano, sagapeno, bitumine judaico, opopanace mixtis observavit LEMERY, *Acta Paris.* 1706. ex miscella olei succini rectificati & spiritus acidi nitri concentrati, C. MARGGRAF *script.* *Chemic.* Berol. 1761. In nonnullorum corruptione idem odor; in examine bilis jam semiputridæ *Illustr.* L. B. van SWIETEN; sic etiam vidit hominem cujus axilla sinistra in calore æstivo moschum oleret, dextra hoc odore libera. Aliud est exemplum presbyteri anima fœtida laborantis, & dum morbus immineret, moschum spirantis. Sunt etiam pisces, qui moschum spirant, ita truttarum species sæpe, observantur & plantæ, ita *Carduus Mollior* I. CLUS.

Triplicis speciei moschum facere Chineses solent. Nobis optimus est Tunquinius, ordine bonitatis succedit Bengalensis, tum est Moscoviticus. Odoratissima substantia indelebili odore, solo igne destruendo, omnia inficit. Acida plurimum, spirituosâ minus odorem moschi exaltant. LINNÆUS.

USUS MEDICUS, olim, ubi stimulandum erat, exigua dosi rarus: Medicamento, uti Chineses docuere, a granis decem ad quadraginta octo. In hydrophobia ad grana sedecim, cum cinnabaris nativæ, & factitiæ ana granis viginti, datur pro dosi: in convulsionibus a tribus ad decem grana, L. B. van SWIETEN propria praxi proficua: etiam *Institut. Bononiens.* T. III. GALEATI, ubi tamen, & casus excitat, salute non exceptos ab eadem. Adhæc profuit minori, aut majori dosi, pro vi morbi, & corporis constitutione: profuit maniacis post aquarum submersionem: majori dosi etiam retrocedentia exanthemata repellit, & nervos liberat, per totum corpus penetrabilissimum medicamentum. Conveniatne hysteriis? magna quæstio: validum est, corpus turbans, & caput tentans; merentur tamen confirmari observationes D. GARCIN, qui septentrionalibus olim frequen-

quentem moschum, hodie exulem habet, sed etiam plures hodie hystericas ibi, quam olim numerat. Nec ignobile penitus id argumentum est, quod hodie in locis meridionalibus, uti etiam Indiis, ubi maximus hujus usus, hystericarum minor numerus, quin mulieres Batava natali solo admodum hystericae, ubi Bataviam veniunt, negotiorum causa, tota vita his passionibus, licet omnes plateae moschi odore infectae sint, immunes degentes, adhuc magis urgent. Quodsi & peregrinationi aliquid datur, medicamento non omnia derogari possunt. Externus in pulveribus, saponibus, unguentis, emplastris, odoris gratia, moschi usus multus. Dum variolae Upsaliae funestissimae, omnes in vicinio abriperent pueros, moschum liberorum suorum collis *Cl. LINNAEUS* appendit, quo id impetravit, ut pestifero hac malo intacti permanserint. *Amant. Acad. Vol. V. exanth. viva.*

ZIBETHUM *Off. Zoologorum VIVERRA.*
Classis Mammalium. ordo ferarum Germ. Ziebeth.
Gallis Civette. Anglis Civet.

Viverra cauda annulata, dorso cinereo nigroque, undatim striato, *L.* definitur animal, quod ex folliculo magno, inter anum, & genitalia sito, in utroque animali, tam mare quam foemina, largitur substantiam, unguinosam, ambrosiacam. Quod nec nimis molle est, nec nimis consistens, album, suavis, at fortis odoris, probatur: flavescens jam aetatem habet, annosum fuscum est.

USUS MEDICUS nobis rarus, septentrionalibus frequens, ob vires diaphoreticas, nervinas, soporiferas, & exanthemata pellentes, ut etiam laudetur in variolis, morbillis, scabie, colica, *LINNAEO.*

His etiam jungi rerum subtilium, arte chemica praeparatarum, odores possunt. Ut:

Salium volatiliu, oleoformu.

Spirituu: salis ammoniaci

C. C.

alioru.

K 5

BAL-

BALSAMA LIQUIDA.

BALSAMA, quæ suavissima fragrantia sese recommendant, putredinis, & corruptionis vim tam externo quam interno usu prohiberent, veteribus dicta sunt; corpora oleosa, odorifera, linimenti, vel unguenti consistentia, quæ vel natura, vel arte, ex vegetabilium partibus stillant, vel proliciuntur, hodie vocantur. Hæc in nativa, & arte facta dividuntur, priora adhuc in liquida, & sicca. Liquida naturalia, sunt balsamus Toletanus, Peruvianus, Copaivæ, Palmæ, terebinthina &c. Sicca, benzoe, styrax calamita, ladanum, myrrha, mastiche, &c.

PRINCIPIA CONSTITUTIVA aqua, spiritus acidus, subpinguis, salinus, oleum multiplex, BOERHAAVE. *Chem.* T. II.

USUS. Antisepticus, vulnerarius. Vide BOERHAAVE.

AMBARUM LIQUIDUM. Duplex, incisionis, & coctionis: gratius, odoratum, vix in usu est, fistulis cum successu infundi perhibetur.

BALSAMUS de COPAIVA itidem duplex, albicans, odoris gratissimi potior; aureus, consistens magis, deterior; uterque Peruviano calidior, & quidem non solum urinam violaceo odore, ut alii, inficit, sed etiam sapore amaro imbuit, ut ob vim abundantioris stimuli in gonorrhœa majori dosi periculosus sit. Cæterum vis aliis par, sed leviori pretio cum habeatur balsamus, est magis familiaris, & quia stimulantior, datur circumspectius a guttis aliquot ad decem, quindecim; cum tinctura tartari, antimonii, in essentiam redigitur, in nervorum affectibus frigidis, in glandularum infarctibus, in fluore albo præsertim, si cum vino Hispanico sumatur, præstantissimam. HOFFMANN *de Balsamis*. Resinam radice angelicæ hocce balsamum referre, SCHMIDELIUS, & huic substitui posse, **IDEM.** **BAL.**

BALSAMUS PERUVIANUS duplex, albus, seu incisionis pretiosissimus: niger, seu lotionis vel coctionis, vilior, nobis familiaris, multum aliis acrior. Est nervorum, tendinum, periostei lationibus, puncturis, contusionibus, exulcerationibus, parum calesfactus, instillatus admodum utilis, etiam unguentis, linimentis, emplastris mixtus, ad alios morbos chirurgicos adhibetur. Internum usum in colica pictonum, aliis incassum adhibitis, drachmæ semis pondere pro dosi efficacem SYDENHAM, ad paralysem HOFFMANNUS, experti; ad ulcera interna pulmonum, vesicæ, renum, saccharo, syrupo, vitello ovorum subactum, olibano, sarcocolla mixtum, laudabilem ALII, dum infuso vulnerario, ut vis aromatica, quæ febrim hecticam magis semper exacerbatur, temperetur, excipitur; in asthma etiam LINNÆUS laudat, & in spiritu rosarum rectificatissimo nobilissimarum virium essentiam constituere FR. HOFFMANNUS de *Balsamis*; hujus balsami portionem æquali pondere salis tartari probe mixtam, & tritam, addito spiritu rosarum rectificatissimo, & facta dein in arena destillatione, tam fragrantem, & delicatulum largiri spiritum, quo non alia medicina, maxime si ad solutionem ambrae, vel moschi adhibeatur, præstantior sit, interno usu mire fovendo, & recreando fractas vires & genus nervosum, IDEM *ibidem*. Dosis gutt. quatuor, sex, bis, ter de die: in syrupo exhibetur, vel commode cum aquis vitæ stomachicis, nervinis miscetur. Oleum ejus aquæ supernat, prompte spiritum vini in se recipit, HOFFMANN de *Balsamis*; huic balsamo populi albæ vis substitui potest, SCHMIDELIUS.

BALSAMUM TOLETANUM in America ex arbusculæ vulnere stillans, colorem aureum, odorem limoniorum habet, ficcum, & fragile ad nos adfertur, calore mollescens. Ad tumores œdematosos, scrophulas, parotides, valere CLUSIUS. Raro apud nos, frequentissime apud Anglos in phthisi, & internarum partium ulceribus, datur. Hoc balsamum in spiritu vini tartarifato rectificatissimo solutum, gratissimam non minus

nus

nus quam efficacissimam, ad plures internos, & externos usus, essentiam suppeditat. FR. HOFFMANN de Balsamis.

OPOBALSAMUM triplex: incisionis rarissimum, primæ coctionis etiam admodum rarum, ultimæ, Europæis officinis familiare: non submergitur in aqua, sed in ejus superficie instar telæ aranearum diffunditur, & hæc castitatis nota est. Vires aliis consimiles habet: specificæ diureticas, LINNÆUS, item in asthma, nephritide, podagra, stranguria, efficacissimas NICOLAI, de Balsamo de Mecha. Cum parte una hujus balsami, duabus olei amygdalini, aquæ q. s., fit unguentum ad perniones, loca frigore exusta, utile. Rami hujus arboris Xylobalsamum: bacca carobalsamum dicuntur: vix præscribuntur. Abietis, pinique resinam huic balsamo substitui posse, SCHMIDELIUS.

OLEUM PALMÆ ex contusis fructuum nucleis paratur, in loco patrio edulis, coloris & odoris gratia, mixtum. Butyri balsamici apud nos consistentia, ad rachitidem, paralyticas partes, multum recommendatur unctum. Cæterum etiam injectionibus anatomicis aptissimum habet QUELMALZ, ea proportione, ut ceræ, pro majoribus vasis explendis, olei hujus tertiam partem, pro minoribus, quartam adderet.

STYRAX LIQUIDA. Off. *Botanicorum.* Liquidambarum, Classis Ignoratur. *Germ.* Weicher Styrax. *Gallis* Storax liquide. *Anglis* liquid Storax.

Balsamus liquidus est, terebinthinacæ consistentiæ, semipellucidus, coloris plumbei, cinereo fusci, odoris validi styracis, saporis multi aromatici. Quid proprie sit? disceptatur. Artefactam, ex specie visci aucuparii, habet PETIVER, in *Transact. Philosoph.* In saliva non solvitur, digitis, ut terebinthina, tenaciter adhæret &c. Esne distincta a liquidambaro officinarum? etiam disceptatur, ut nonnulli sub diversis capitibus recensent ambo, alii sub uno cogant.

USUS

CARDIACA STIMULANTIA. 157

USUS internus rarus, externus frequentior, TOURNEFORTIO in *Artis Parisinis* laudatus in gangræna, quod & unguentum de styrace in nosocomiis Parisiensibus confirmat. Cæterum inter odoramenta adhuc recipitur.

TEREBINTHINA. *Off. Botanicis* diversa nomina habet. *Germ.* Terpentin. *Gallis* Terebenthine. *Anglis* Turpentine.

Terebinthina ex diversis effluens arboribus diversa, officinis triplex est. Cyprina antiquissima, suppeditatur ex pistachia foliis impari pinnatis, foliolis ovato-lanceolatis. Hæc vulneraria, diuretica, gonorrhœæ, & ulceribus utilis. Vera admodum rara, **DUHAMEL.**

VENETA ex larice folio deciduo, **HAL.** circa Brigantionem, & in alpebus Italicis paratur, vulneraria diuretica, etiam antiseptica, habetur. Ex hac spiritus, oleum. Terebinthina Veneta cum polio montano ad consistentiam massæ pillularis cocta, per septemdecim menses adhibita, drachmæ unius singulo mane dosi, lenire podagram **GODOFR. HAHN** in *Historia podagræ*, curavit etiam in aliis hunc morbum. *ibidem.*

COMMUNIS. Ex pinu foliis geminis, primordiis solitariis, **L.** destillat, magis viscosa, minus pelucida, albicans, odoris ingrati, saporis nauseosi, hinc in substantia medicis non adhibetur. Ex hac spiritus, oleum destillatur; terebinthina etiam coquitur, diuretica, mundificans. Per anum in intestinorum exulcerationibus, diarrhœa phthisim sequente, colliquativa, **L. B. van SWIETEN**, vitello ovorum soluta injicitur; in ulcera scopo digestivo mundificante, quæ etiam digerit, datur. Laudat etiam in scorbuto **LINNÆUS**. Suffitus ano exceptus hæmorrhoides cæcas, dolentes lenit, *Ephem.* N. C.

ARGEN.

ARGENTORATENSIS paucis recepta officinis ex abiete, foliorum apice bifido, HAL. fillat. Hanc Venetæ præfert **QUINCY**. Terebinthinæ balsamis Americanis non cedunt, & urinam etiam, quandoque salivam, violaceo colore inficiunt; quin urinæ difficultatem, & tenesimum a nimia venere, superavit hoc balsamo in *Ephem.* N. C. **MAUCHART**.

PRÆPARATA.

OLEUM ÆTHEREUM, male spiritus terebinthinæ, membranis, nervis, tendinibus, laceratis, punctis, sectis, calide infusum incomparabile anodinum, antispasticum, **BOERHAAVE**. Arteriis, venis, in magnam hæmorrhagiam læsis, multum calidum, spleniis appressum, promptissimum stypticum; **IDEM**. Tumores frigidos, lentos, mucosos, calidum affricum discutit, partes etiam a frigore defendit, **IDEM**. *Oleum* terebinthinæ *spissius* etiam anodinum, sed magis emolliens, interne sumtum in melle, vel alio syrupo, ischiadicis, & rheumatismo laborantibus, auxilio est, minori dosi; alias enim diabetem, stranguriam, urinam cruentam, febrem inducit, ut oleum essentielle; **STEDMANN Society of Edimburgh** T. II.

TEREBINTHINA cocta formâ pillulari interne dari potest, hæc, non cocta imbecillior, non tamen efficata.

COLOPHONIA ossibus denudatis, periosteis, tendinibus læsis, cum effectu inspergitur, etiam fluxui febrili articulari, pulvis inspersus medetur. *p*

BALSA-

BALSAMA ARTIFICIALIA.

Infinita tam simplicia, quam composita: simplicia acido nutrita conflantur, composita variis ad se comixtis exurgunt.

BALSAMUS ARCÆI sevo cervino, terebinthina, gummi elemi, & axungia porcina confectus, mundificans, digestivus.

VIENNÆ,
TYPIS JOSEPHI KURZÖCK, UNIVERS. TYPOGR.

